

R 2nd 93 A 645

286.318

סדר הגדות

של פסח

עם חברי חת : וקדוש בחקה : וחסדר

וכרבות המזון : וגם פירש צאח :

והבשר זבח פסח שחיבר : הגאון האשל דגדול ברי לבי
מהרל יצחק בן מהרל אברהם זל :

ועל תסום ועל תגלאת מצויות : עיניכם תחנה פירוש :

אלו היום איך עו ביטחונות : פון וועגן דער אונד ווער שטענדיג קבעט.
דען געזעצן סדר פון אשון הקדוש מויל טאייטשין געזאכט : יך ווער
דיין ווייבר אונד חידלך : האב איך עו און גערייזט גאר ויין בישיידלך.
דרום טוט אייני קעמין פון שיר : ווען ווערט איר איר סדר ניט איר :

גדעם פה קץ פראג הבירה

בבית הקדש הישן היקר באר מרדכי בן גרשם הכהן תועק : ועל די השותפין
שני בניו השותפין היקרם העלעגים היקש : ורל בעל מלכץ ומחז שומע כחן
הם רחמים ולחמים שיר ספרים : פון יין קץ יונן :

וכפרט סת שמואל : על בני ישראל
ואני אברכם :

על ה' כִּי אֵשׁ בִּדְרֹךְ וַחֲנִים
עָמָּה כִּי בַמִּצּוֹת לִחְנוּ

72

לארבע עשר בודקין את החמץ
בודקין לאור החמה ולא לאור הלכנ
ודא לאור האמוקה אלא בנר של שעון
לבודקין בחורין ובטריקין ובכל הפיקומות שדרבנן להשתמש
בו שם ולא יתחיל שום מלאכה עד שיכרוק אמיל
בתלמוד תורה וקורם שיתחיל לבדוק מברין

והיה דין וירצה השם נאכט פון גיסן. דאן איזן מיטליכר מאן ויין גיטליך
דיזער פון טוט קיין ערביש נאך ווידר לעזן אין זוכן. ווער ער האט
דאס חזק וואס הייט טון וזוכן. און ויין אויך לעבן אויך אין שפאטן
וואו הייט פלעגט דאס חזק צו ביהאטן. און מיט אנדערש און
אייניק וואס איז נאכט. דער מיט דיר און דין ויין שידן גיטליכט
דאן וואו דער בעל הבית נאכט וזוכן דאס חזק טאן.
ווער ער וואכט דאן פרייה וואו און.

77

אֶתְהִי אֲחֵנוּ מִלֵּךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּיעוּר הַמִּיֵּד

כיון דער ברכה וואלטו גאר רידן ניט . חנשט אשכשטו וער געשין רעכט צו חבין דער היט
מל דען דעם חוץ מין חייץ פיינט . דער מיט דען ער דאס חייץ ניט שלעסן מין דאס חייץ ווייגן
טך גיט וואס ער ווער דאס אכער מין שלעסן טאן דאס חייץ קערן .
וואס דען כן חוירט ווערט דאס חייץ טאן וער שטערן .

חמירא וחמי עאדא פא בך שותי די לא
חמיתיה ודי לא ביערתייה לבטל ולדחי
בפכרא דער עא

און צו זארגעניש אין דער פיצטין שטוב. וואו דאס פֿינטל הייט דאס חתן ווערן אין פֿייער. ווער
ברוד. אויך זאלטו דיר אפן פון חתן ווייז קערן. נאך דעם כ' חזירט וואו האשטו נישט
טון צו שטערן

חמיר אדאיפא פארשונת דחזיתיה ודלא
חזיתיה דחמיתיה ודלא חמיתיה דבערתיה
ודלא בערתיה לזבטל ולדחי בעמך אר ארעא :

דאס חרופה האלטט טון האבן • אונשיק צו דיך וועט צו באכץ • היבט וואן האלדן זעלבסט מין
אויסלער חתן • וויאן זעסט ער האבן דער פון מין ווערד מין גאטשילן •

סידור לסדר של פסח

היה זה שנת ה'תש"א
 חרש ורחץ ברכס יחזי מגיד רחצה מוציא מוצה
 מרור בורר שלחן עוזר צפון בורר הלל גרצה

בשש עשר מלות אלו בכלל סדר בצחות רב רצה בקדש ורחץ שיאמר
 קידוש ואחר בריטול יידי ובכרפס יחץ ושיעשה טבולב כרפס ואחר כך
 יחלק אחת מהמצות לחצאין מגיד רחצה שיאמר האגרה ואחר כך
 יטל יידי לסודה מוציא מוצה ושיעשה המוציא וברכת על אכילת
 מוצה מרור בורר ושיעשה טבולב שני מרור בחרוסת ואחריו הכרובה
 זכר למקדש כהלל ובשלחן עוזר שיאכל סעודתו ובצפון בורר
 שיאכל מהצי המצה הצפונה לאפיקומן ואחר כך יברך ברכת האדון
 ויאמר הלל וזה מה שאמר הלל ברצה

כ ערב פסח ווענדונ מויד דער שול קוואשט גאר ריש ואלויין גאר ויין גידעקט דיין טיש
 מונ מויף דען טיש וואלסטו האבן ויין שייסל מיט מצות דריי קידש און פטרו וואלט מיטן חרוסת
 מונ עיי אג אג דער באיי אג וואסער מונ עסיק מויש צו שוונקין
 דיין גאטור ויט גיט וער געסיק מונ ד' כוסות מונ כוס סדר ויין שענק היא דאס ערשט מין

בערב

פסח כשבאין מבית הכנסת יהא שלהבו ערוד
 ועליו קערה ובה שלש מצות ומיני ירקות לטבוח
 ואיפואלשני הכשילון בשר וביצה אחר זכר
 לפסח ואחר זכר לחגיגה וחרוסת זכר לטיט מיומלח ושזטפין הכוסות
 דאחר כך מוזיין כוס ראשון אסחל פסח להיות בחול ויברך על היין הברכה הז
 מונ ווען מין דער וואובין פסח גיפאלט וזאן וינג ויט העלר שטיט דיין ברכת חמלט

אתה יא אלהינו מלך
 העולם בורא פרי הנפץ
 אתה יא אלהינו מלך
 העולם אשר בחר

ברוך

ברוך

בנו מבל עם ורוממו מבל לשון
 וחרשנו כמצותיו ותתן לנו יא אלהינו
 באהבה מועדים לשמחה הגיוס ומנוים לששון את
 יום חג המצות הזה זמן חרותנו באהבה מקרא קודש
 זכר ליציאת מצרים כי בנו בחרת ואותנו קדשת
 מכל העמי ומועדי קדשך בשמחה ובששון הבחלתנו
 ברוך אתה יא מלך ישראל וחסדנים

למה קבעו ימי
 מצרים ככל שבת
 לפי שמצרים
 בישראל בפרך
 חס פרך באה
 שהם ארבעים מלא
 אחת פירש גל
 וכשנאלם
 הזהיר על השבת
 מאותן ל ט' מלא
 פה רא ואש' יר
 ע'כ

פסק רב אלפס איניש
 ליה חמרה כלילי פיסח מקר
 אריפתה היכי עביר בפרך
 ברכת ופנת יריה על המצה
 עד דגמר כולו גידושה
 ומכר לאכול מצה ע'א
 והדר מטביל ליה וברוך
 ופרור ואכיל בלא בר
 ל' אערה

ברוך

שמים קדו
ה' הרים כל
בס מבורים

ויברך

ברוך

ברוך

ברוך

ברוך

ברוך

קנו מאמר הא
ארמי ותר משאר
דה הוא בשביל
רכפן יתו ויטל
עניו שבפתח
ל אדם להזכיר
הג' ש' ושבת
תו' אמר הקדוש
שלך ועניו בכל
קנהו היו פניו ל'
ב' ואל לחסא
א' בא עתה להניח
מצוה כי בעם המצוה
מן רבו נסליאל זכר
ה' שלא הספיק וגו' רק
ענינה שהיה לחסא עני
מכנה בשפלותה ודלותה
והיא מאכל עניו ועלם
שהמעט כספיק ואתה היו
מאכלת במצרים בעבודתם
פי קושי העיני שבת ולפי
לב העניו שלא יתבישו
העני לבא למעד וזכר עניו
עבודת אבותינו ג' במצרי
ופתח בלחם מצה יותר
מכור ופסח אהיה עיקר
עוד שעליה מזמן העניו
עקרתם מהשולחן נשאל
יה מה נשתנה וכו'
בכפל הא שחא הכא כו'
אונ' בא ע' הודעה והב'
תת הסבה נגד מאמר
יפסח למע לא נחנ' ההג'
י' ומשיב השתא הכא
גבר ולא נוכל לעלות כו'
ושא אמר בני חורין כל ארמי
שלא יבינו עקב המושל בנו
ה' שגו מה נשתנ' שעושים ב'
דבריה לזה ככול והסב' וב'
מני עבודת מרור ומצה עוני
לא נזכר עקירת שלהג'
יתו שלא זכר כ' א הפנים
חשובת עבדים היו לא
עם סני הסיכה וטבל
השוב כ' א בקצור על
ההפכים כי חצי לילה
יו עבדו וחצי לילה
בני חורין נמצא ליל
ה מעבודת וחירות
לולא הוציא הקדש

אתה יי אלהינו מלך העולם שהחית
וקיימנו ויהציענו לזמן הזה
ווען דא פסח יין שבת ג' פולט ווען חוק ד' ברכה האלט

השמים והארץ וכל צבאם ויכל אלהים
ביום השביעי מלאכתו אשר עשה
וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה
ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת
מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות

אתה יי אלהינו מלך העולם בורא
פרי הגפן

אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
בחר בנו מכל עם ורוממונו מכל

לשון וקדשנו במצותיו ורתתנו לנו יי אלהינו

באהבה שבתות למנוחה מועדים לשמחה חגים

וזמנים לששון את יום השבת הזה ואת יום חג

המצות הזה וזמן חרותנו באהבה מקרא קדש זכר

ליציאת מצרים כי בני בחרתה ואותנו קדשת מכל

העמים שבת ומועד קדשך פאהבה וברצון בשמחה

ובששון הנהלתנו ברוך אתה יי מקדש השבת

ישראל והזמנים

אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיתנו

וקיימנו ויהציענו לזמן הזה

ווען דא פסח יין שבת יין נאכט ג' פולט ווען ד' ברכה ויט דעניקתו האלט

אתה יי אלהינו מלך העולם בורא

פרי הגפן

אתה יי אלהינו מלך העולם אשר

בחר בנו מכל עם ורוממונו מכל

לשון וקדשנו במצותיו ורתתנו לנו יי אלהינו

באהבה שבתות למנוחה מועדים לשמחה חגים

וזמנים לששון את יום השבת הזה ואת יום חג

המצות הזה וזמן חרותנו באהבה מקרא קדש זכר

ליציאת מצרים כי בני בחרתה ואותנו קדשת מכל

לכך נהגו לעס
מצות של מצה לש
ראשון הבכורות ה
והוא היה תחילת ערב
שנתחנכו לעבודת ה'
במקו כהנים אברהם
לכהנים שאין נכנסין
אלא בג' מיני חלות : חת
לקיחה רבוכה • ולדבר זה
אנו עושין מצות הקיחה

ונטל ידיו לצורך טיפול
ראשון וכל דבר שטיבולו
במשקה צריך נטילה ובכרך
על נטילת ידים • ולא יטול
קודם קידוש כי לקדוש אדם
צריך נטילה

לשון י
וקרשנו במצותיו והתתנו לנו ים אלהינו
באהבה מוערים לשמחה חגים וזמנים לששון
את יום חג המצות חזרה זמן חרותנו מקרא קודש
זכר ליציאת מצרים כי בני בחרת ואותנו קדשית מפל
העמים • ומועד קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו
ברוך אתה יי • מקדש ישראל וזמנים
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש
אתה יי אלהינו מלך העולם המברך
בין קודש לחול בין אור לחושך בין
ישראל לעמים • ובין יום השביעי לששת ימי
המעשה • בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הברכה
ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת
חבר לתוקדשת את עמך ישראל בקדשתו • ברוך
אתה יי המברך בין קודש לקודש •
אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו
וקיימנו והגיענו לזמן חידה •

מן טרינק ברכה ביהעמר • דער באך וועט דין אונ טאך דין ברכה טאכר דין העמר •

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על נטילת ידים • ויקח אפיד ויטבול במי מלח ומברך
וירכל ויתן לכולם

יום חפץ אונ טונק איין און וואלן וואסער אדער און עסיק • די ברכה פון בורא פרי האדמה וייט
נט וצר געסיק • ויין וואלן איין וואס טאן גירוש אונ קליין • און ויל איר און טיט ויין •

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי האדמה •
דיקח מצה שנייה ויבצענה ויביח חצי בין שתי השלמות וחציה שני לאמיקומן
דיין אנדר וצוה ואלשטו פון איין באבדר טון שצאלטין • דיין איין האלב הוצה אונטר דער הסיכה עו
אין עסיקוון טון ביהאלטין • דיין אביר האלב ואלשטו נט רירען און • צווישן דיין צוויי וצות
וואלשטו ויין טאן •

צ צ

לשון י
וקרשנו במצותיו והתתנו לנו ים אלהינו
באהבה מוערים לשמחה חגים וזמנים לששון
את יום חג המצות חזרה זמן חרותנו מקרא קודש
זכר ליציאת מצרים כי בני בחרת ואותנו קדשית מפל
העמים • ומועד קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו
ברוך אתה יי • מקדש ישראל וזמנים
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש
אתה יי אלהינו מלך העולם המברך
בין קודש לחול בין אור לחושך בין
ישראל לעמים • ובין יום השביעי לששת ימי
המעשה • בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הברכה
ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת
חבר לתוקדשת את עמך ישראל בקדשתו • ברוך
אתה יי המברך בין קודש לקודש •
אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו
וקיימנו והגיענו לזמן חידה •

לשון י
וקרשנו במצותיו והתתנו לנו ים אלהינו
באהבה מוערים לשמחה חגים וזמנים לששון
את יום חג המצות חזרה זמן חרותנו מקרא קודש
זכר ליציאת מצרים כי בני בחרת ואותנו קדשית מפל
העמים • ומועד קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו
ברוך אתה יי • מקדש ישראל וזמנים
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש
אתה יי אלהינו מלך העולם המברך
בין קודש לחול בין אור לחושך בין
ישראל לעמים • ובין יום השביעי לששת ימי
המעשה • בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הברכה
ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת
חבר לתוקדשת את עמך ישראל בקדשתו • ברוך
אתה יי המברך בין קודש לקודש •
אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו
וקיימנו והגיענו לזמן חידה •

הקערה

היב די שייסל
 אין דער הויך
 נאך וואס האט
 באהאנדלט מיט
 גשרייט

סגור

פון דער שייסל
 טוט האנדל
 וועט עס דאס
 נאך

בְּלִחְמֵי עֵנִי רִי
 אֶבְלֵ אֲבֵרְתֵי
 בְּאַרְעֵי רַמְיָם
 בְּלִרְבִּיזֵי חֵבֶל
 בְּלִרְיֵי רִי רִי
 וּבְסַחֲרֵי שְׂמֵרָה
 לְשִׁנֵּי הַבַּיִת

דִּישֶׁר אֶלֶּה שֶׁתֵּאֵבְדִּי לְשֶׁנָּה

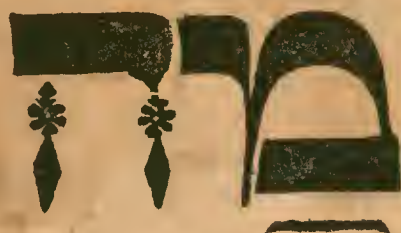
משרת מזון כוס
יון לברך לאדון יוס

היא טוהר דאש
אגדר כס שאגן
מניין

הפאה בני חורידו
דער בוך לינג
די וזה נשתנה
גלר פיין

נשתנה הם

הלילה הזה

מבלה לילה

שבבלה לילות אנו ליד

חמיץ ומיצה הלילה הזה

בלו מיצה שבבלה לילות

אנו אובל ליד שאר ירקדות

הלילה הזה מרור שבבל

הלילות איד אנו מיטב ליד

אפילו פעם אחת הלילה

הזה שותי פעמים שב

ויאמר מה נשתנה בנגון
יפהובנעמיה לשבח ולזמר
לכבוד השם י"ת אבל כשהל
בשבת אומר במהרות
למהר ולאכול אפיקומן קודם
חצות דשיתין בון הלילה
יותר בכמה דברים : רוקח

צריך לברך ארבע כוסות
משום ארבע צריכים
להודות : וכלם היו ביוצאי
מצרי' יצאו מבית האסורי'
והיו הם חולים מהפת מלח
שנאמר מתבוססת בדמך
והלכי מדברות והלכי
ימים

הלילה הזה שתי פעמים
אחת כהומין ואחת בחורב
ולכך

ואחד בחורבנות : והיה לסדר לחתום השאלו' שנוי הטבול ולהספיק שלשת שאלות
אנו עושין שני הפכים בלילה אחת שו' זכירת מצה ושרור לחוד זכר עבודת
אלא אנו לא הברנו אלע חרות ודוא שותיב הארבעה שאלות הללו בל

הַלִּילֹת אֲנִי אֹכֵלִיךָ בֵּיד
יְדֵי בִיד וּבִיד מִסְבִּיךָ הַלִּילֹת
הַזֶּה בְּלִנִּי מִסְבִּיךָ

עֲבָדִים

בְּמִצְרַיִם וּבְיִצְרָאֵל אֲהִינִי

מִשָּׁם בֵּיד חֹקֶה וּבִיד חֹקֶה

בְּטוֹרַת אֲדָמָה לְאֲהִינִי חֹקֶה

אֶת אֲבֹתַי מִמִּצְרַיִם וְהָרִי

אֲנִי בְּנִי וּבְנֵי בְּנֵי מִשְׁעָבִים

רִים הָיִינוּ לְפָרַעְהַ בְּמִצְרַיִם

יֵאֱבִיד בְּלִנִּי חֹקֶה בְּלִנִּי

וּבְנֵי בְּלִנִּי חֹקֶה בְּלִנִּי

עבדים היינו זו היא תשובה
לשאלת השנוי מאכל מצה
ומרור שהוא זכר לעבדות
ויוציאנו כי זו היא תשובה
לשאל שני הטיבול ואכלה
בהסבס שהוא זכרון לחרות
ומשם ביד חוקה ר"ל העבד
והיציאה בפעם אחת וכלילה
אחת זו היא תשובה למת
עושים שני הפכי בליל אחת
ביד חוקה כי זו ראות שאנו
ובני ובני בנינו משעבדים
היינו ותשובה לשאלת מה
לנו לזכרון העבדות והוא
שהוצרך לשדר המערכת
שמצד הטבע לא היה אפילו
עבד יכול לצאת ואם בחוקה
היתחזק צאן עצום אל מול
שחל והוא ולא יתן אתכם
מלך מצרים להלך ד' לרצון
ולא ביד חוקה ר"ל
לשדר כי אם
לשדר

ס תכעין תכלין זכר לתבן שבחומר ולקחנו אנחנו שני אל גתה אנו ירדתי
וכטו אלא על שפאלו ורשי פ'י הנעים שלא יקדים קנה לוושט לפי זה איך

מִשְׁשֹׁרֵי
 דֶּרֶךְ יְהוֹשֻעַ דֶּרֶךְ אֲעֻזָּה בֶן עֻזִּי
 דֶּרֶךְ עֲקִיבָה דֶּרֶךְ טַרְבִּיחַ שִׁיחֵי
 מִטְּבִיחַ בְּבִי בְּרִקְוֵי מִטְּבִי
 חַיִּים בִּיחֵי אֶת מִצְרַיִם בִּל
 אֶתִּי חֵלֶלָה עַד שֶׁבֶל
 תִּלְמִידֵיהֶם וְאִמְרֵיהֶם
 בְּכֹתִיבֵי הַסֵּפֶר קָרָא

יב כלנו חכמי נבונים וידע
 התור כי למה אלו תוארי
 כדבארנו נגד ה' מעל' כמזכר
 יג חכמי ישראל שנודע
 שנתם כל הלילה שחייב כל
 שלם לעש' בליל יצא מצר'
 שעכקו קודם הצות במצות
 פסח ונח' חצות עכקו בתיצ'
 והקיצו כל הלילה וכן מצות
 להרבות בפציר מצרים כל
 הלילה בני ברק הם כלים
 מביקו לדעתו יד' ראה
 שהביא רא' בע' מששת דבן
 וזמא דברכת אע' שזרס
 זה שתאמר פרש' ציצית בכל
 לילה מ' מ' מ' מ' מ' מ'

אין כל כך הדיוש שלא ידע דרשן דמינוט יפוז אל ר' ל' ככן ע' צנה בחכמה ותורה. צד לא
מכרן פרשת ציצית בכל לילה. יד אע"ג שזה המסוק כתיב בפרשת פסח על כרחק קאי אפי'
שירי ברך תשרי ולא בפסח שהוא משנה לשנה. דין כי היך מורה על קצת וכל מורה על כל
היך נלמד מזה ביום ושאלת כל נרמז עזר לילות ולא בא ללמד על כלל היך

שִׁמְעוּ שֶׁל שְׁחָרִיתוֹ

אמר ר' אעזר בן עזריהו חר

אני בבן שבעים שנה ולא
זכיתי שתאמר יציאת
מצרים כלילת ער שרה
בן דומא שנלמען חזבור את
יום צאתו מארץ מצרים
כל ימי חייו ימי חייו
כל ימי חייו חלילות
וחבמים אומרים ימי חייו
העולם הזה כל ימי חייו
הביא לימות המשיח

שבעים שנה כו פי ביום
שנתמנה נשיא תחת רבן
נפליאל והיה בחור ולא
רצה לקבל עליו נשיאות
לפי שלא היה כי אם בן יח
שנים ונעשה לו גם וקדשו
לו תמני סרי דרי חזורתא
שורות של שערות לבנות
כמו לוקן והיו דקאמר
בן שבעים שנה ולא
שבעים שמש' ובא בכך

הדמיון

זכיתי שתאמר יציאת
מצרים פירש לא נצחתו
החכמים והם חולקים עלי
ולא יכולתי לנצחם בדבר
לפי שהיו יחיד ואין דברי
של אחד במקום שנים עד
שבא כן זומא ודרש פסוק
זה כל ימי חייו כו . זכיתי
לשני ימי חייו כו

ברך ה' המוקדם ברוך הוא

ברוך שנתן תורה לעמו
ישראל ברוך הוא בנבר
אברהם בנים רבבה תורה
אחר חכם ואחר רשע וא
ואחר תם ואחר שאינו
יודע לשאל

חכם מה הוא אומר מיד

הערה תורה חקים וזה משפט
אשר צוהו אלהינו אחר
ואתה אמור לו כהלכת

יש ברוך המקום כל למה
הקדים ברכה זו לפני
דרישת אברהם בניו ויש
לומר אם לפי כוחות שפאל
שסבר פתחת תנאי הוא
מעבדים היינו ופנים השבח
הוא ברוך המקום ונגד ר' בני
דברי תורה הכל שבח זכר
תיצא מצרים וא"כ מתחיל
בגטת עובדי ע"ז כל לפי כוח
רב או משבח לש"י שנתן
השגתו על כל טבעי ור' ו
אדם לפי החלוקה מדר בניס
ההכרחי כלקמן בנתינת
הוראה או משכ"ל שיעל גדל
תורתו שדבר אחת ונשמע
שמים ויותר כנרמז במלות
ובפסוקי ד' מיני בניס שגזרו
תורה שנוש כל אחד כונה
בזה

ד למה תוצא הק' כה בעם
מקום הוא מכם טעמי הא'
שהמקום יטוח במקו הטבע
כי הוא יח' הוא המקו המוח'
שאנו מתנועעי אליו להדבק
בו שהוא חכלית הסגולה
וההצלח' ב' המקו' מקו המקום
שהו ית' בהשגתו וההפרכי
מקו פרטי הווייתו נ' מקום
שזה למתקום שהוא ית'
משוה השגתו פרטית בנו
ולא תחסר מכו ולא תעדר
על אמת אחרת ד' מקו נבדל
בטבעי מהמקום כמו כן הוא
ית' נבדל מכל בראוי
שהמציאות יאמר עליו ועל
כל זולתו בשתוף השם לבד
ה' במקום יבדל צד הווי
ומטה כך בשגת
המקום

לשכת ומשפילי אות כי ולדעת השורה ברוך מקום הוא כמו ברוך המעלה המוחלט והעלמית כמו ברוך כבוד
ודשת ר' בניס ענין הציא וא"כ הדור ופתח בגטת ע"ז חז' אבותנו כי כי מתחלה סדר סברת שפאל
שהחוקת הד' בניס שהחליק אינם מקבילים שהרשע אינו רשע חכם כי כבואר בג' פנים א' כי רח
לנ' תכלית אם לראות חכמתו זה חכם ב' אם לספק ולרשע מפני מעתה זה רשע או שש
כה

הַפֶּסֶח אֵין מִפֶּסֶחֶיךָ אַחֵר

הַפֶּסֶח אֵין מִפֶּסֶחֶיךָ אַחֵר

מִהַחֲזֹא אֹמֵר

מִהַחֲזֹא אֹמֵר

הַחֲזֹא לִבִּי לִבִּי לִבִּי לִבִּי לִבִּי

וְלִבִּי שֶׁחֲזִינִי אֶת עֵצְמִי

מִיָּד חֲבֵל בְּכַף בְּעֵקֶר וְאֵת

אֶת־הַחֲקִיָּה אֶת־שִׁנִּי וְאֶמַּר

לִי בַּעֲבוּר זֶה עָשִׂה יְיָ לִי

בִּצְאָתִי מִמִּצְרַיִם לִי וְלֵאמֹר

אֵלֹהֵי הַיָּד שֶׁשָּׁם לֹא־חֲזִינִי

מִהַחֲזֹא אֹמֵר

מִהַחֲזֹא אֹמֵר

שֶׁשָּׁם

תָּם

החזק הד' השלוח השאלה
הרפני זה שאנו יודע לשאול
ב' נגד ד' סבות חומר פועל
גולה תכלית לפי כחות
האנושים כי הפתי ושאנו
לדע לשאול כי כששאל
למה זה הדבר והשכחו
שום בו עצים לבנין החומר
יתפיים כזה ב' התם לא
יתפיים כזה שרואה כזה
עצם ולא הם דבור לה
משיב לו יותר הנה הפעלה
לשאל פלוגי הדרש שבנאו
ויספיק ב' סבות הללו ה'ג'
החכים יותר לא יספיק כזה
והצריך להודיע יותר סבת
התכלית לומר צורך הבנין
הוא למסת וב' סבות הללו
יתפיים הד' החכים נפילא
יתפיים עד שתצריך לומר
ג' הסבה הצורה כולפה
היה דבור ולא דבר אחר לה
בפרשת החכמים שיאמר
כל הד' סבות ולכן נזכר
ראשונה להשיבתו וברשע
נזכרו ג' חומרי פועל תכלית
הם ב' חומר פועל ובשאנו
יודע א' הופר והטעם הד'
בחלוקת הבנים הבריות כי
זכר מהל' חכם ולשע ואח"כ
זכר דרכיהם כי התם הוא
ישע ושאנו יודע
למה לא
ירשיו

רש' אמר בכתב ל' רבים כי משאם כ' חזק' :הואת לכם רמז ל'כ' כפירות א' מה העבוד' הזאת כלתי אלקות
לכך אמר כל' רבים כאלו הם ב' כ' חזק' וז' שוטה א'כ' פרשת משכו וקחו לכם כאה כלה נגד זקני כל'
זרות והדק' כ' בסוף ואתחנן נאמר על כ' מצות התורה מ' כל' לדרוש על מצות הפסח לחז' ל' כיון שבא
ל' מצות הפסח בפ'ט היתה גם בסוף התשוב' נאמר דמצינו הזאת משמע שמימינו נאמר יחזק' כ' חזק' כ'

אֵלֶיךָ בַּחֲדָק יְיָ הוֹצִיאֵנִי הָיִינוּ

מִמִּצְרִים מִבֵּית

עֲבָדִים

הַשָּׂאֵל לַעֲבָדֶיךָ

אֶת פֶּתַח לִי שֶׁנֶּאֱמַר וְהִנֵּה לִבְנֵי בֵּית הַחֲדָק לַאֲמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשִׂה יְיָ לִי בֵּיצֵאתִי מִמִּצְרִים

מִרְאֵשׁ הָרֶשַׁת

הַתִּלְמוּד לִזְמַן הַחֲדָק

כִּי לֹמֶה לֹא זָכַר הַמִּנְחָה
לְחֶסֶד תְּשׁוּבָה הַתּוֹרָה וְאִמְרָת
לְבִנְךָ עֲבָדִים הָיוּ כִּי וּמִשְׁכֵּב
אֶפְרָיִם שָׁאוֹנוּ מִעֲנִיִּין שָׁאֵל
וְיָלַל לְפִי שֶׁהִתְנַחֵם הַחֶסֶד
בְּחִסְמָתוֹ לְחִלּוֹק מִצְוֹת הַפֶּסַח
לִגְּדֵי הַלֵּקִים אֲעֵדוֹת שְׁקִיָּא
עֲנִיִּין מִצָּה זָכַר לְמַדְרוֹת
הַנְּאוּל וְצִלְתָּ פֶסַח זָכַר לְלֵקִי
מִלֵּל מִלָּה וְפִרְדּוֹר זָכַר לְיִמְרָתוֹ
דְּחִינוּ כִּי בִּלְהֻקֹּת כְּמוֹ בְּבֵית

אֲחֵר וְאֵבֶל וְעֵסֶם לֹא תִשְׁכַּחוּ
בֹּ שְׁטַעֲמִים נִסְתָּר גַּם מִשְׁפָּטֵי
כָּל עֲדוּת יִשְׂרָאֵל וְעֵשׂוֹן אוֹתוֹ
כִּי כָּל עֲרָל לֹא יֵאָבֵל בּוֹ
וְהִזְרָה מְשִׁיבֵי עַל כָּל אֲחֵת
עַל טַעֲם חֶלֶק הַעֲדוּת אֲמִר
עֲבָדִים הָיוּ כִּי נִמְצָא הַמִּרְדָּר
זָכַר לְעֲבֹדֵי הַמֶּלֶךְ זָכַר לְנְאוּל
גַּם לְחֶלֶק מִשְׁפָּטִים מְשִׁיבֵי
וְאוֹתוֹ הוֹצִיאֵנוּ מִשֶּׁם עַל כֵּן
רָצוּ שְׁדוּקָא יִשְׂרָאֵל בְּנוֹ גַּם
הַנְּאוּל וְעֵשׂוֹן אוֹתוֹ לֹא לִזְלָת
גַּם לְחֶלֶק הַחֲקִים מְשִׁיבֵי וְיִצְוֵנוּ
ה' לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֲקִים
כִּי אֵעָגֵל שְׁטַעֲמִים נִעְלָם הֵם
לְטוֹב לָנוּ לְתַכְלִל טוֹב וּבִיָּאֵר
בְּכָל ד' סִבְתֵּיהֶם אִם הַחוּמֵר
בְּאוֹמֵר אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הַזֹּאת
אִם הַצֹּר בְּכָה שְׁפָטֵי עֲדוּתִי
וּמִשְׁפָּטֵי הַחֲקוּתִיָּה אִם הַפְּעֵל
בְּאוֹם וְיִצְוֵנוּ ה' וְאֵם לְתַכְלִית
בְּעִשְׂתֵּי הַחֲלֻקִּים בְּזִכְרֵי א' לִכְךָ מִלְכָּה
מִדֵּי לֹא כָּל הַלְסִתִּי עַד דְּכֵה הָאֲחֻרָּן מִמֶּנּוּ שְׁחָא
גַּם מִאֲבָלִים אֲחֵרִי אֲבָל תִּרְחַה אֲבִילָתוֹ בְּאֲחֵר כִּי
לְחֻדֵּשׁ פִּרְשֵׁת מְשִׁיבֵי וְקִדְּוֹ לָכֵן וְשִׁאֲלָתָּ מִה הַעֲבָדִים
נִתְּכֵם וְיָלַל דְּמִפְּקִי מִסְלָתָּ כִּי יִאֲמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵי
יִדֵּה אֲשֶׁר צִוֵּה ה' אֲלוֹקֵיכֶם כְּמוֹ בְּהֶסֶם

בְּאוֹמֵר לְטִיב לָנוּ כָּל הַיּוֹמִים כִּי וּמִאֲמֵר הַמַּעֲד אִךְ אֲתָה אֲמֹר לֹא תִהְלַכְתָּ הַפֶּסַח כְּלוֹמֵר לִפִּי
הַתּוֹרָה בְּפִרְדּוֹשׁ אֲמֹר לֹא עוֹד שָׂאֵר הַלִּבִּית הַפֶּסַח הַנִּלְתִּי מִבְּאוֹר כְּתוּרָה לְבָלִי
זֶה וּמִפְּטִירִין אֲחֵר פֶּסַח אֶפְרָיִם מִשְׁנֵה דְּעִרְבֵי פֶסַחִים וְעֵינֵינָה שְׁאֵחַר אֲכִילָתָּ
שִׁישְׁאֵר טַעֲמֵי בְּנֵי וְהִבֵּל כִּדֵּי שְׁלֹא יִשְׁתַּכַּח זָכַר יִצְאֵת מִצְרָיִם אֲבָל תִּקְבַּע כִּי
וְהָאֵת לָכֵן עַל הָרֶשֶׁע אִם בְּשִׁכּוּל מִלֵּת לָכֵן שְׁחָצִיא עֲצָמֵי מִן הַכֹּלל בְּשִׁי
וְלֹא נִאֲמַר בְּלִשָּׁן שְׁאֵלָה כְּמוֹ בְּאֲחֵרִים כִּי יִשְׁאֵלךְ בֶּן מִדֵּר כִּי שְׁחָצִיא עַד

היהוא אי ביזם היהואיבול
מבעוד יום תל מור לומר

בעבור זה בעבור זה

לא אמרתי אלא בשעה

שירש מצה ומירור מנחם

לפניו

מיתה לך

עוברי עבודה זרה היו

אבותינו ועבשיר קרבנו

חמיקום לעבודתו שבו וראו

לכך דרשנו מלת לכה לכם לנא
ג' שלא קרא מצוה הזאת לא
עדות ולא משפטים או חקים
כמו כן החכם רמז שכפר בכ'
חלקי המצוה שהיא אלקות
ורמז כמאמר מה האמורה
הזאת לכם כ' בצירות בפעל
ובתכלית המצה כנוכר
בה המניד למה לא משיב
לרשע תשוב' התור' אמרת
זבח פסח כ' ויל' התורה
השיבתו על שני כפירותיו
במלת לכם אם בפעל בלתי
אלקות מ'א ואמרתם זבח
פסח לה' ב' לצורך הנאת
אכילת עצמכם לז' כי היא
נאכלת על השוכע לשם ה'
כי הוא תחלי' המכו' והמניד
השיבו אף אתה הקרה את
שינוי כלומר מלכך תשובת
התור' על פי כפירותיו סמלת
לכם דרוש עוד דרשה
שלישית מלת לכם להקרות
את שינוי לכם ולא לך אלו
היית שם לא הייתה נאל
והת' מת כימי חושך שהשי'
הבחין והשינוי בין איש
לאיש ב' אור לקח
פסוק בעפר זה עשה ה' לי
לתשובת רשע והוא בפר'
תשובה שאינו ידע לשאול
כי לא לקחו לדרשת השוב'
אמתית רק הוא בא' המני'
להקרות שינוי של רשע
סגורו בל' הכתוב גם בכך
שאנו יודע לא נדרש כי אם

פסוק של בן התם כי ישאלך בכך פחד מה זאת כ' לא נאמר על מצות פסח
לא על מצות פסח רחם ויל' שגם קרש כמדות וראו זכר ליציאת מצרים ומר' עה הזהיר על המצוה בכללותיהן ככל חלקה שהם פסח מצה ומרור וקדוש
במדות שכלן לתכלית אחר לזכרון אחד נצטוו ויציאת מצרים אל העם זכור את יום היום הזה אשר יצאת כ' וזכר הדבר' אשר יעשה לזכרון 'א' מצה
ואיסור החמץ ולפי שבמדרש לא היה להם חטה וז' ויהיה תלוי בארץ ל' ויהיה כי יביאך ה' אל ארץ ת' ועברת את העבודה הזאת כ' לא קרא
ולפי שנוסד בכך זה העדה בלי שאלה כל' והגדרתה לכך ב' גור המניד שמיירי בשאינו
נע במניעת השאלה סכח רשעתו ואחר זה נעלה לעשות הזכרון הזה גם כן
וזה בכלל כי ישאלך בכך מחר כ' ושואל כל הזכרון שלמעלה בכללותו
כ' ונגד קדוש הבכורות אשר עוד ויהי כי הקט' הפרעה כ' ל'א ואת
כי בחוק ד' היציאת ה' וכל לא יפעול זה כ'א על התם התאזכר לטע' הש'

יְהוֹשֻׁעַ אֵל כָּל הָעָם בְּרָא
אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בַּעֲבַר
הַנָּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵי כֶסֶם
מִעוֹלָם תִּרְחַ אֲבִי אֲבִיהֶם
וְאֲבִי בַחֲזֹר וְיַעֲבֹד אֱלֹהִים
אַחֲרֵיהֶם

וְאָמַרְתָּ
אֶת אֲבִיהֶם מִעַבְרַת הַנָּהָר
וְאָמַרְתָּ אוֹתָם בְּכָל אֶרֶץ
כְּנָעַן וְאָמַרְתָּ אֶת זֵרְעוֹ
וְאָמַרְתָּ לוֹ אֶת יִצְחָק וְאָמַרְתָּ

הָיָה חַיִּט דִּיּוֹן שִׁיף הַבַּיִת מִירְעוֹ זֶהוּ / וְזֶה אֲבִיהֶם וְזֶה חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ
כִּי חֲזַק דָּשׁ בְּחֹךְ חֹךְ וְזֶה חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ / וְזֶה אֲבִיהֶם וְזֶה חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ
חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ / וְזֶה אֲבִיהֶם וְזֶה חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ / וְזֶה אֲבִיהֶם וְזֶה חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ
חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ / וְזֶה אֲבִיהֶם וְזֶה חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ / וְזֶה אֲבִיהֶם וְזֶה חַיִּט מִירְעוֹ זֶהוּ

לִבּ וְאֵת בְּשָׂאֵי יוֹדֵעַ
דָּרַשׁ בַּעֲבוּר זֶה אֵל שֶׁכֶּבֶד
דָּרַשׁ בַּרְשָׁע וְיָל אֵצֶל אֵיט
חִדֵּעַ הוּא מְקוֹמָהּ הַנָּה לְדָרְשׁוֹ
לְהוֹדִיעַנו סֶכֶת חֹמֶר הַמִּצְוָה
בְּאַצְעוּלָה עֲשֵׂה ה' לִי
נִדְרָשׁ בַּרְשָׁע עַל צַד הַצְחָוֹת
לִקְחָה בְּלֹא הַמִּקְוֶה • דָּרַשׁ
וְאֵת בְּחֶסֶד וְבַרְשָׁע אֲמַר
עָלָה אֲתָה כו' מְשִׁיבוֹ תְּשׁוּבָה
מִחַץ וְכֹהֵם וּבְשָׂאֵי יוֹדֵעַ
מְשִׁיבוֹ פְּשׁוּטֵי דְבָרֵי הַתּוֹרָה
וְיָל לִפִּי מִשְׁעוֹת הַבְּנֵי צָרִיק
לְהַשְׁכִּיב רַק פְּשׁוּטֵי הַדְּבָרִים
צָרִים בְּהַחֲמִירִית וְהַפְּעִילָה
לִבּ • דָּרַשׁ וְאֵת
לְמַה בְּשָׂאֵי יוֹדֵעַ נִדְרָשׁ
וְהוֹקֵא בְּלִיל פֶּסַח וְיָל לְפַעֵט
שְׁכָלוֹ צָרִיק לְהוֹדִיעַנו סֶכֶת
הַחֲמִירִית בְּאַצְעוּלָה • דָּרַשׁ
וְאֵת לְמַה צָרִיק לְהוֹדִיעַנו
מִצְוֹת עַל זֶהוּ אֲבוֹתֵינוּ כו'
אֲמַר צָרִיק לְהוֹדִיעַנו תִּרְחַ אֵל
נִחַזֵּר כִּי מִפְּקֹד מִדְּבָרֵי יְהוֹשֻׁעַ
בַּעֲבוּר הַנָּהָר יֵשְׁבוּ כו' שְׁלֹשׁ
חֲסִדִּים נֹכְחִים שֶׁכָּל אֲבִירָה
מִהֵטָּה • א' הָאָרֶץ שְׁלֹא הָיָה
לְהַם יְרוּשָׁה אֲבוֹת לֹא תִרְחַ
אֲבִי אֲבִיהֶם כו' עֲשׂוּהָ הָיָה
מִעַבְרַת הַנָּהָר לֹא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
כִּי הָאֲמֹנִי אַחֲרֵי הַעֲדָר הַקֹּדֶם
לֹא יוֹעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
כו' נ' תּוֹלְדוֹת בְּנֵי כו' חֲזַק
הַמִּלַּת הַשְׁטִי בְּשִׁלְשֹׁתָן • א'
הַגּוֹל שֶׁבָּהּ וְאָמַר אֶת אֲבִיכֶן
אֶת אֲבִירָה כו' רַל אֲבִירָה
וְנִחַזֵּר אֲחֵים הָיוּ וְכִחֲרִית
לְעִבְדוֹתֵי כְּאֲבִירָה חֲזַק הַב'
מִתַּת הָאָרֶץ לֹא וְאֹלֶךְ
אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן כו' חֲזַק
הַנ' תּוֹלְדוֹת בְּנֵי עִם הַיּוֹתֵם
עָקִים לֹא וְאֲרַבָּה אֶת זֶרַע
דָּרַשׁ הַנִּיחַ בְּמִאֲמָרוֹ שֶׁנִּי
הַקְּדוּמִית א' מִתְּחִלָּה עַל
הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ ב' וְעִכְשָׁיו קִרְבָנוּ
וְהַבִּיאוּ רֵאיוֹנָה עַל הָאֵלֶּךְ וְלֹא
עַל הַשְׁטִי יָלִי מִאֲמַר וְאֶתְּ
אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבִירָה כו'
זֶה עֲנִיֵּן הַקְּרִיבָה הַאֲמֹנִית
הָאֲמִיתִית •

ה

לַיַּצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֵת עֵשָׂו
וְאֵתָן לַעֲשֹׂי אֶת הָרָר שְׁעִיר
לְרֶשֶׁת אֹרְחוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו
יָרְדוּ מִצְרַיִם

לך פה צריך לומר עשיו
עשו וירשתו או למה לא
זכר ישמעאל ובני קטורה בני
אברהם ג' ויל שבסאמר
נאברה את זרעו רמז לבני
קטור שהם הקליפה ואתן לו
את יצחק זכר אחר כן הלב
לרמז כי בני תורה היינו
אברהם ונחזר בחר בחר
באברה בזרע אברה ישמעאל
יצחק בחר בחר ביצחק בחר
יצחק יעקב ועשיו בחר בחר
ביעקב שהיושי לבנו ארץ
צבי לעשיו הקליפה נתן הר
שעיר תמורתם בארץ שבט
יעקב ישבו במח בארץ חמל

בְּרֵר
שׁוּמֹר
הַבְּטָחָתוֹ
לִישָׁרָא בְּרֵר הוּא שְׁהַקְדֵּשׁ
בְּרֵר הוּא חֲשֵׁב אֶת הַקֶּץ
לַעֲשׂוֹת בְּמֵה שִׁאמֹר
לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבֵרִית
בֵּין הַבְּחֵרִים שִׁנְאֵם בְּרֵר
לְאַבְרָהָם יִרְדֶּע חֲרָע בִּי וְרֵר
יִהְיֶה זֶרַע בְּאַרְצוֹ לֹא לָהֶם

לה לט וא' אצל עשיו
הטני בת' לרשת ל' יורשה
וביעקב הארץ בת' ל' יורשה
בגלות או מצוה סבה יורו
למצור בגלותו ל' שידדו על
שלשה פנים א' על שם חטא
השבטים בוסק שמכרדו
לפצרים לכן נעשו במצרים
ונחשב דור רבועי מהשבטים
ואלך שחטא ב' להכניעם
בגלות ולפרסם גדולת יכלתו
ואלקותו ודא מפאת הגזרה
זהו חזירה לטיבת האחר
ג' מצר בחזית עצם יורו
שמה אע"פ כן שער הש"י
חבטתו להם וגאלם
ברך שימר הבטחתו
לא תפול ברכה על קיום דברו
והבטחתו ל' שקי' הכסחתי
ואברהם לישראל דוקא ולא
לישמעאל ועשיו שהיו ג' פ
דעו מ'א הק'בה
חשב את הקץ וא' ויהלא
סוף ל' שנה על הת' ש'ת
ה' היו בגלות ויל' ש'ת

היה וכן הגלות בורא ולאחר כלות הת' התחילו יש האולה שהיו ימי הרא' לנאל אם חסו מיד לנאולה ונתארך הגלות בשבי חטא עצם בע' וכתוצא

וְעִבְרֹם וְעִנִּי אֹתָם אַרְבַּע

מִאֲזוּת שֶׁנֶּה

רָגַם אֶת־הַגִּי אֲשֶׁר
יַעֲבֹדֶה אֲנִי

וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא בִּרְכֶּשׁ

בְּמִנְיָן אֲחִידָה
אֶל־פֶּאֶת בֵּית

בְּרִדָּה

וְהָיָה פִּירֵשׁ הַתּוֹרָה
שֶׁהָיָה בְּגִימְטְרֵי כֵב

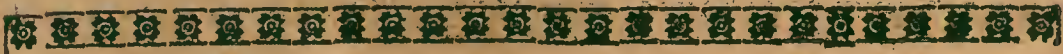
רָגַם שֶׁעֲמִידָה
לֹא־בִּזְיוֹנוֹ

דָּלְמוֹ שֶׁלֹּא אַחֲרֵי בִּלְבָד
עֹמֵד עַל־יָדָיו לִבְלֹתֵינוּ אֶל־

שֶׁבְּכָל־דָּרֵךְ דָּרֵךְ עֹמְדִים
עַל־יָדָיו לִבְלֹתֵינוּ וְהַקֹּדֶשׁ

בְּרִדָּה הוּא מִיֵּצִילֵנוּ מִיָּדָם

מִיָּד מִדָּה אֲשֶׁר לֹא
נִזְרָה אֶלָּא עַל הַזְכָּרִים
כִּי הִפָּךְ הַתּוֹרָה דְּכָתִיב אִמֵּר
אֵיבֵב אֲדֹרְךָ כִּי ב' בְּאֹמֶר
לִבִּי בִקֵּשׁ לַעֲקֹר אֶת־הַכֹּל
מִכָּל־זֶה וְיִלְ שִׁפְרָעָה לֹא נִזְרָה
כִּי בְהִיּוֹתָם תַּחֲתִיו בְּמִצְרֵי
רָקֵד אֲחֵר הַצִּיָּאָה בִּיקֵּשׁ
לְהַשְׁתֵּם וְלִהְיוֹת הַכֹּל • וּבִלְבָן
שֶׁבִקֵּשׁ לַעֲקֹר הַכֹּל הֵאֱמִין
מִמֶּנּוּ שֶׁאֵמֵר יֵשׁ לֹאֵר יָדִי
כִּי־אֵלֹהִים אֲבִיכֶם אִמֵּר אֲמֵשׁ
אֵלֵי הַשֹּׁמֵר לִךְ בְּדָבָר עֵס
יַעֲקֹב מִכֹּסֶּד עַד רֵעַ הוּא
הַמִּזְרֵה הַיּוֹת מִחֲשַׁבְתּוֹ לִרְעָה
וְכִי יִזְרָה עַל בִּקֵּשְׁתוֹ עֲקִירָת
הַכֹּל אִמֵּר לַיַּעֲקֹב הַבְּנוֹת
בְּנוֹתֵי וְהַבְּנוֹת בְּנֵי כִי • וְכִל
אֲשֶׁר אֲחֵה רֹעָה לִי הוּא רָל
לִי הִיָּה רֹאיוֹ וְאֹתוֹ בִּקֵּשְׁתִּי
לַעֲקֹר הַכֹּל אֶלָּא שֶׁהֶאֱלִקִים
שִׁנַּע מִמֶּנִּי • מִדָּה הָיָה
שֶׁעֲמִידָה לֹא־בִּזְיוֹנוֹ דִּמְשַׁמֵּעַ
שִׁנַּע יַעֲקֹב נִצָּל בְּזִכְיוֹת
אֲבִרָה־דָּרִי יַעֲקֹב זִכָּר בְּלִיַּעַל
עַם לִבִּי וְיִלְ אֶעֱבִי יִהְיֶה
צָדִיק בְּדִיַּע עַם לִבִּי לֹא־הָיָה
צָדִיק בְּמַעֲשָׁיו • מִדָּה וְאֵת
לְמַה לֹּא זָכַר הַצִּלָּת
יַעֲקֹב מִעֲשֵׂיו וְיִלְ שִׁנַּע עֲשֵׂיו
הִיָּה־מִזְרַע אֲבִירָה־וְלֹא־בִיקֵּשׁ
לְדָרוֹת הַכֹּל לֹא יַעֲקֹב לִחִיד
לִזֶּה חֲשַׁב פִּרְעֹה וְלִבִּי שֶׁלֹּא
הָיָה זִרְעוֹ וּבִקֵּשׁוֹ לַעֲקֹר וְלֹא־כִד
הַכֹּל־לִי מִדָּה הָיָה שֶׁעֲמִידָה
לִטְ כִּי־וְאֵת־מִכָּל שֶׁעֲרִיִּין
עֲמִידָה הַבְּשִׁתָּה בֵּין הַבְּתָרִים
לִטְ כִּאֲשֶׁר כִּבֵּר נִהְיָה־וְיִל
דִּשְׁמֵ חֲשַׁב־יָ עֲמִיִּים וְלֹא
יִרְשׁוּ־רָקֵד עֲמִיִּים־וְגוֹ אֲדוֹם
יִשְׂרָאֵל וְעַמּוֹן יִשְׂאֲרוֹ לִירוּשָׁה
לַעֲתִיד וּבְפִרְט לְרֹזֶל שְׂרָאָה
דְּמַלְכוּתָם נִסַּח אֶת־הַנְּיוֹן כִּי
לְרִבּוֹת אֶת כּוֹלֵם •

דב' פרש' לכן בקש סעקב
לישבע באלהיו כד' לכפור
ברק' כה ע'ל

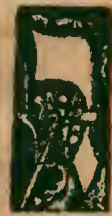
מד יורד מצרימה אט'
על פי הדבור וא'
תאמר הרי יעקב ברצון הלי'
שם בלי אונס כלל ויש' לומר
לזה נמשך אחר דרך הש'
שגלו לשם והייתה הגזרה
אלוקית לטובתם האחרת
ופיאתו לכאור שבט כי היה
פסוק בירדתו ופא שמה
להסלק עם שכינה
בזה ואת למע' לא מביא
פסוק על דרש על פי
האטס ויל' שזה מפי' מכל'
הפרשת כולה ומהר"ם פסק'
מט ויגר שם שלא יורד
שם להשתקע כ'
למה דרשו על הביאה ה"ל
על הישיבה שם בפועל ויש'
לומר דאם כן הו' ליה למישר
וישב אחר שנחעכבו שמה
דכן דב' ועור ויגר שם במתי
סעט משמ' שקאי על תחלת
מהשבה של ב'יאה שריו
מתי סעט מה שלא היה
אחר כך

נ מה ראה שרביא
מיואמרו אל פרעה
לער בארץ באנו כי לא אמר
כן על צד האמת כי אם על
צד החבולה בצואות יוסף
ויל' כי במה שהשיבו לפרע'
לעי צאנו הו' עבדך היה די
כפי צע'ת יוסף והאם ששתק
בוה יחשב שפרעה מעצמי
ישיב לה' שישבו בארץ גושן
ופרעה ע'ה'י' בזה שתק לכן
הזונוהתחילו דבור הדש' לנו
בארץ באנו והודיענו אמת'
כוונתם כ'

נא ויגר שם כו' שג' לגור
בארץ כו' וקשה מה
הראיה שמביא מפסוקי ויש'
על פסוק כ' תבא ויל' דאית'
מביאם לראייה כ'א לתוספ'
ביאר כי פסוק דפר' כיטורים
קצרים הם

נב לפה עשה עיקר
דרש' מפסוקי ביכור שבמשנ'

א וְלִמּוֹד מִיָּה בִקְשׁ לִבִּי
הָאֶרֶץ מִי לַעֲשֵׂת לִיעֶקֶב
אֲבִינוֹ שִׁפְרָעָה לְאֶזְרָא
עַל הַזֹּבֵרִים וְלִבִּי בִקְשׁ
לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל שֵׁנִי אֶרְמִי
אוֹבֵר אֲבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם
וַיֵּאָר שֵׁם בְּמִיתִי מִעַט וַיֵּהֶר
שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל עֲצוֹם וְרַב
וַיֵּרֶד מִצְרַיִם אֲנִי עַל
פִּי הַדְּבֹר וַיֵּהֶר שֵׁם
מִלִּמּוֹד שֵׁלֵא יֵרֶד לְהַשְׁתַּקֵּעַ
אֶלֶּא לְהֵאָר שֵׁם שֵׁנִי אֶרְמִי
אֶל פְּרָעָה לְהֵאָר בְּאֶרֶץ

תורה ולא להפך ויל' דרש' כיטורים נאות לאדם בליל פסח שחחול כגעת ואס'ים בשבן וקערות דת' לפי דתמת ס' הכיטורים שזה מפיא וקרא

בְּאֵנוּ בִּי אֵין מִרְעָה לִצְאָן
 אֲשֶׁר לַעֲבָרִיד בִּי כְּבֹד הַרְעִי
 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעֵתָה יִשְׁבוּ בָּא

עֲבָרִיד בְּאֶרֶץ מִדְּשָׁן

בְּמִתָּה מַעֲטָבָה
 שֶׁנָּה בִּשְׁבַע

יָם צִבְיָה רַחֲמָנִי מִצְרֵי

מִוֶּה וְעֵתָה שִׁמְרֵה אֶהְיֶה

בְּבֹרְכֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב וְיִהְיֶה

שֵׁם לִגְדֵי גִדּוֹל מִלְמִיד שִׁחִיד

יִשְׂרָאֵל מִצְנִיחַ שֵׁם גִּדּוֹל וְעֵצִים

שֶׁנִּבְנִי יִשְׂרָאֵל בְּרִידֵי שִׁחִיד

וְיִהְיֶה וְיִעֲצֶמֶד בְּמִתָּה מִתָּה

בג' הור' ישראל מצו' 10
 סמך מפי' ציון הל' וי' לומר שהוציאו ממל' נוי שהור' ישראל לעולם נוי מיוחד מכלל משאר נוי' על דרך לקחת לו נוי מקרב נוי' כר' לא אמר בכל הדדשות מלמד כי אם בוי' שם וכדדשות ויד' שם לנוי גדול לפי שהדדשו' האלו הוציאו ככח סברא שסגנון הפרש' ולא היה דבר מכאור בהם כה דרש גדול ועצום פסקו פרו וישרצו כו' בזה יש ב' תוארים ובוה ד' היאך יסכימו זה עם זה וי' ל' שדרש ד' מני דדשות מר' תוארים שבפסקו ויהי שם לנוי' מכלל נוי' על ענין הכרח והציון ב' ממל' גדול דרש ריבוי העם עם שהיו נוי' מיוחד בלתי כהערב באומה אחרת אפ' רבו למעלה ועל זה ג' מלות שבפסקו פרו וישרצו וירבו שלש תיבות כל אחת ב' זהו ב' כרס אחד ג' ממל' עצום דרש ענין החקל והתוף שמשב' התאומי' חלשי טבע אפ' היו חזקים וע' ז' מכי' ויעצמו במאוד מאוד שרבו ביועצמו על הכת'

הורע והבצה אסור לטלטל ולאכול עד מוצאי יום טוב שני האיל והוקצה למצוה אסור כמו נוי סוכה שאסור ליהנות מהן עד מוצאי יום האחרון של חג והאחרון עד יום שמיני של חג ומנחתו

קצת דקדוק וא' אה' או הוסיפה מצוה בסל ואב זה דבר לטלטל כמו שסמל' קטנה אב קטנה א' וע' שיש עליה ששה עשר עצמים שמוקצים הם ע' כל

וּתְמִלֵּא הָאֶרֶץ אוֹתָם

כִּי וַיִּשְׁלַח וַיִּרְכֹּז וַיַּעֲצֵמוּ
בְמֵאֹד מֵאֹד בְּנִפְטוּיָא הֵנָּה
יִלְדֵת שֵׁשֶׁת בְּכֹרִים אֶחָד
לְכָךְ סוֹנֶה דְּכִרִים הֵלֵלֹ

רַב בְּמִיָּה שְׁנָא מִדְּרַבְּנָה
בְּצִמְיֻת הַשָּׂרָה נִתְתִּיר
וְתִרְבִּיּוֹתֶיהָ לִיּוֹתָבָא בְּעֵרִי

עֲרִים שָׂרִים נְבוֹנִי וְשַׁעֲרֵיךְ
צִמְיֻתָּא עֲרִים וְעִירָה

עֲרִים וְעִירָה וְעִירָה
בְּכָרִים וְעִירָה
בְּמִצְוֹת

וַיִּרְעוּ אוֹתָנִי הַמִּצְרִים
וַיַּעֲבִדוּ וַיַּחֲבִדוּ עַלְנוּ עֲבֹדָה
קָשָׁה וַיִּרְעוּ אוֹתָנִי

הַמִּצְרִים בְּמִיָּה שְׁנָא מִדְּרַבְּנָה
נִתְתִּיר לֹו בֶן יִרְבֵּה וְתִרְבִּי
בִּי תִקְרָא אֵיךְ מִלְּהַמְּחֻנֹּסָה
גַּם הָיָא עַל שׁוֹנֵא מִן וְנִלְהָם

בִּי יִרְכֵּה כְּמֵה שְׁנֵי רַבְּנָה
כְּצִמְיֻת הַשָּׂרָה נִתְתִּיר
וְכִי שְׁנָא מִדְּרַבְּנָה לְמֵה
הַבִּיּוֹת עַל מֵלֶת וְרַבּוּלָא עַל
פֶּלֶת גְּדוּל אוֹ עֲצוֹם
וְאִיךְ יִסְכִּים מֵלֶת וְתִרְבִּי
וְתִגְדִּיל עִם מֵלֶת וְרַב וְיִל
כִּי מִמֶּלֶת וְרַב עֲשֵׂה בֹ
דְרִטָה ד' עִם שְׁחֵלִים
בִּנְקוּתָם הֵם רַב הַסְכֵּנָה
בְּפִרְט כְּשֹׁאֵן לְהַפֵּס גִּידוֹ בְּנִכּוֹן
לֹא אֵפֶס שְׁחֵל בְּמִצְרֵי בְנוֹ
הַגְּלוּת נְעֻדֵי הַגְּדוּל הַנִּכּוֹן
עִם כָּל זֶה הָיוּ רַבִּים וְגְדוּלִים
שֶׁעֲצָמָן בְּהַשְׁטָה הָשִׁי' עֲלֵיהֶם

פרעה המלך ושריו
 פרעה ושריו
 פרעה ושריו
 פרעה ושריו
 פרעה ושריו
 פרעה ושריו

דיוגוריון רמסס ויין

אך הוכיח ענין ורע
 מפסק הבה נתחכמה
 שלא נזכר בו בפרוש שום
 רעה או למה הביא המחשב
 והעצה ולא הכפל ויש לומר
 שענין ורעו אותנו חיינו

שחשד אותנו לאנשי רעים לזה אמר ורעו אותנו ולא לנו זה מפני שפיר מפסק הבה נתחכמה שחשדותו לרעים כמרגלי הארץ

בְּנוּ וְעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ
 וְעֲזַבְנוּ בְּמִוְהַשֵּׁב לְמִעַד
 עֲנֹתֵנוּ בְּסִבְלוֹתֵם וְיָבוּ
 עֲרֵי מִסְכְּנוֹת לַפֶּרֶעַה אֶת
 פִּיתוֹם וְאֶת־רַעֲמִסָּס
 וְיָתֵנוּ עַל־יָדוֹ עֲבוֹד־הַקֶּשֶׁה
 בְּמִוְהַשֵּׁב וְעֲבִיד־מִצְרַיִם
 אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּבֶרֶךְ
 הַבְּצִיָּקָה
 אֲבוֹתֵינוּ כִּמְהַשְׁנֵאֲמֵר וְיָהּ
 בְּיָמֵינוּ הָרַבִּים הָהֵם וְיָמֵינוּ
 מִלֵּךְ מִצְרַיִם וְיָאֲבֹד בְּבֶרֶךְ

יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעַקוּ

וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים

מִן הָעֲבֹדָה וַיִּצַּעַק אֱלֹהֵי

אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת

קוֹלֵנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת

עֲמָלֵנוּ וַיִּרְא אֶת לִחְצֵנוּ

רִשְׁמֵי יְיָ אֶת
קוֹלֵנוּ

בְּמַה שֶׁנִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת

בְּאִקְוָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת

בְּרִיתוֹ אֶת אֲבֹתָם וְאֶת

יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב וְיִרְא

כל דנס ורש ויענו
ויתע עלינו עבד קשה לב
ענינו ויראה בענינו אתר א
סה קשה מעברו חוס'ולבנו
דמפיק סמלת ויענוט ויל
דמאותו חשר נמשך רעית
הענינו לבנות ערי סכנות
למלך שחיה דבר קצב למלך
עוד רעה יותר קשה שעבוד
המון מצרי כל אחד השפלו
והוא יותר רע מעבוד המלך
חשוב והקצוב •

ס וחבור בריתו את
אברהם ב'וא'ת שלא
נאמר ברית ברית כי אם
באברה' שנ' ביום ההוא ברית
ה' את אברהם ברית ויל
שאותו ברית זכרו ליצחק
וליעקב נ'כויפו ביום ולכן
תלה הברית בשולשת א"נ
עגלה משולשת בבריתות
ברית רצו לשלשה אבות
והיון ברית שלשתן •

פרעה מין מרהי וודן קיגדר בלוט מין ונכין טוט בנדקין • ויין כרעית מים חפכט היילין מונז נישט שונדקין

איך דרש מורא את עניני
 זו פרישת דרך ארץ ולא כמי
 שדרש למעלה על ויענוני
 שהוא עבודת ערו מסכנות
 או איך מפיק ספק וידע
 אלקים ענין פרישת דרך א
 ארץ ויל שאם היה וירא
 ענינו מענין ויענונו שלמעל
 לא הוי ליה להזכירו בפירש
 כ"א וירא את העשוי לו לכן

דרש כל אחד בפני עצמו
 למעלה זכר עינו בערי
 מסכנות שה' בנלה ולמטה
 עינו הנסתל בפרישת דרך
 ארץ למנעת תשמיש נקרא
 עינו כמו שדרשו בספוק אם
 תעלה את בנותי ויהיה וידע
 מלשון וידע האדם את חוה
 ואיש לא ידעה א"כ איך
 אדם יודע מה שבין איש
 לאשתו בי אם אלקים ועשו
 ג' שורא וירא כו' מלת עמלנו
 גם כן על צרת נסתר שגור
 כל בן חילוד היואר תשליכו
 היה בנסת מפני גנאי המשפ
 והלחץ זה החק זה היה ג'כ
 צרת בנסתר כי לא דאי
 שיעבוד בם בעבודה קשה
 אלא שהיו מצרים ולהצנים
 בסג' בעת העבודה או
 שלחצו בם ברי שיעברו
 אלקים כג סד למה
 לא דרשו וירעו אותנו על כל
 הבן היואר תשליכו שהוא
 ה' ענה הגדול ועוד איך דרשו
 מעמל על חבנים כי בפפוק
 שכתב לא נזכר ל' עמל ויל
 שדרש באלו אמר וירא ה' מה
 נעשה מבנינו אשר עמל
 בתולדותם וגדולתם שהיו
 משליבים אותם ליואר

סרסד

את עניניו פרישת דרך
 ארץ במה שנאמר אלהים
 את בני ישראל וידע אלהים
 זאת
 עמלנו אלו
 חבנים במה
 שנאמר וירעו פרעה לבל עמו
 לאמר כל החבנים הילוד
 היוארה תשלכו וכל חבת
 תהיה ואת לחצנו
 חרדק במה שנאמר ראינו
 את הלחץ אשר מצרים
 לוהצים אותם וידענו כי
 ממצרים בירח חזק וידע

פרעה גיבוט אף יין ונאט
 חצו טרנקין דרום דאור
 נאזנו גאט הוטס גה' לבין
 נאט ויר עו אד טון
 גידענק

איט דירד ונזכר קטנט איר
 וטהר יונקו מונדן
 עלטרין עיר גישעה

בְּטוֹיָה וּבְמִזְרָא־רֹדֶל וּבְ

וּבְאַחֲזוֹת וּבְמִדְבָּרִים

יִדְצִיאוּ יְיָ מִמִּצְרִים לֹא

עַל יְדֵי מִלְאךְ וְלֹא עַל

יְדֵי שָׂרָה וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ

אֱלֹהֵי קְבֹרָה בְּכִבְדּוֹ וּבְעִצְמוֹ

שֵׁנָא מִרְ וְעִבְרֵתִי בְּאַרְצֵי

מִצְרַיִם בְּלִי לְהַחֲזִיק בִּיתִי

בְּלִי בְּכֹר בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם

מֵאַרְצֵי עֵד בְּחַמֵּי וּבְבִל

אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁבֻטִים

אֲנִי יְיָ וְעִבְרֵתִי בְּאַרְצֵי

מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְאךְ

אֵיךְ דָּרַשׁ לֹא עַל מִלְאךְ וְכִי
מִלָּא וְיִשְׁלַח מִלְאךְ וְיִצְאֻ
וְעוֹד הָא כְּתִיב וְלֹא הַמְשִׁיחַ
לֹא דְמִשֵּׁם שְׁהָ עַל מִלְאךְ
אוֹ שָׂרָף וְעוֹד שְׂפַח בִּיצֵא
כִּי וְיִצְאֻ ה' מִמִּצְרַיִם לֹא
עַל מִלְאךְ כִּי וּבְפִסְקוֹ שְׁהָ
וְעִבְרֵתִי בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם אֲנִי
מִדְּבַר מִתְּלִיפָה לֹא מִמְכּוֹת
בְּכֹרֹת יְיָ וְדָרַשׁ וְעִבְרֵתִי
בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְאךְ
וְהִכְתִּי כֹל בְּכֹרֹתִי וְלֹא שָׂרָף
כִּי הִתְעַבְרָה נִרְאָה בְּאֵמֶת
שְׁהָ עֵינֵי הִתְבָּה וְהוּא כִּי
זֶה ב' עֲנִינִים מִכּוֹת בְּכֹרֹת
וּמִשְׁפָּאֵל קוֹל כִּי אֵיךְ דָּרַשׁ
בְּעֵינֵי יִצְאָה דָּרַשׁ
שְׁלִיחַ מִלְאךְ וְשָׂרָף וְשְׁלִיחַ
שְׁלִשְׁתָּן יָחִד מִהֲרָא שְׁהָ
נִרְשָׁה כֹּל אַחֵר מִעֵינֵי מִעוֹד
בְּכֹרֹת עֲצָמוֹ לֹא
עֲשֶׂה הֵקֵבָה מִכּוֹת בְּכֹרֹת
בְּעִצְמוֹ וְלֹא עַל מִלְאךְ כִּי
בְּכֹרֹת יְיָ לֹא יִדְעוּ שְׁפַח
הַשֵּׁן בְּעוֹלָם הַמִּדְבָּר הוּא
עַל אֲמִצְעִים וְהֵם ב' מִצְרַיִם
כְּמִלְאכִי וְכִלְתִּי בְּחִירִי בִּסְדוֹ
וְלִגְלִי שְׁמִימִים וְהַדְּבָרִים
הַמְכֻנִּים כֹּלִם וְהֵם יִקְרְאוּ
אֲמִצְעִים כֹּלִים וְיִשׁ ב'
מִינִים הַנִּהְיִת הַנִּהְיִת
הַמְכֻנִּים כְּפִי מִדְּבַר הַשְּׁמִימִים
אוֹ מִלְאכִי ב' הַנִּהְיִת הַשְּׁמִימִים
כְּפִי רִצּוֹנִי יִתְּשִׁי לֹא כְּפִי
מִדְּבַר שְׁמִימִים וְלֹא עַל מִלְאכִי
אֲבִל עַל יְעִשָׂה אוֹתָהּ עַל
כֹּלִם אֲמִצְעִי כִי הִרְוֵהוּ לֹא
יִפְעוֹל בְּמִדְבָּר בְּשִׁשּׁוֹת לֹא
אֲמִר שְׁלִיחַ מִצְרַיִם לֹא
הִתְבָּה כְּפִי הַנִּהְיִת הַשְּׁמִימִים
וְלֹא מִפְּעוֹל הַשְּׁמִימִים הַשְּׁמִימִים
מִן כְּחִינֹת א' לֹא שְׁטַבַּע
מִעֲרֵכַת מִצְרַיִם הִתְבָּה לֹא
יִצְאֻ וְיִשְׁרָאֵל מִשֵּׁם לְעוֹלָם
ב' לֹא קִישוּ עֲרֵפוֹ דְּפִרְעָה
לֹא נִתְרַצָּה בְּשׁוֹם צֶדֶק
בְּשִׁלְחָתָם לֹא קִישוּ כֹחַת
הַעֲלִינִים שְׁהִשְׁפִּיעוּ עֲלֵיהֶם
ג' מִפְּעוֹת אֱלֹהִים מִלֵּל טִלָּה
שְׁהִשְׁפִּיעָה מִעֲלֵה יִכְבֹּד
עֲלֵיהֶם כִּי כִהְיוּ בְּכֹרֹת
וּבְכֹרֹת וּמִפְּעוֹת אֱלֹהִים כְּחִינֹת
רָאָה הֵקֵבָה לְעִשְׂוֹת בְּעִצְמוֹ
וְעֲלֵיהֶם כִּינֹת א' אֲנִי וְלֹא מִלְאךְ שְׁהָ לְשׁוֹד הַמְעֲרֵכַת כִּי רִצּוֹנִי הַפְּשׁוֹת ב' מִרְשַׁעַת פִּרְעָה וְהַפְּשָׁתָם אֲמִר וְהִכְתִּי כֹל בְּכֹרֹת לֹא הָא יִהְיֶה בְּכֹרֹת
אֲנִי אֵלֶּה בְּכֹרֹת וּבְכֹרֹת שְׁהִתְרַצָּה וְשִׁלְחָתָם וְלֹא יִצְאֻ שְׁמִי רִצּוֹנִי כִּי אֲלֵוִי יִתְּשִׁי לֹא הִתְבָּה עַל כְּבֹדִי וְהַחֲזִיק לֹא דָרַשׁ אֲנִי וְלֹא שָׂרָף
וְדָרַשׁ

וְעֲלֵיהֶם כִּינֹת א' אֲנִי וְלֹא מִלְאךְ שְׁהָ לְשׁוֹד הַמְעֲרֵכַת כִּי רִצּוֹנִי הַפְּשׁוֹת ב' מִרְשַׁעַת פִּרְעָה וְהַפְּשָׁתָם אֲמִר וְהִכְתִּי כֹל בְּכֹרֹת לֹא הָא יִהְיֶה בְּכֹרֹת
אֲנִי אֵלֶּה בְּכֹרֹת וּבְכֹרֹת שְׁהִתְרַצָּה וְשִׁלְחָתָם וְלֹא יִצְאֻ שְׁמִי רִצּוֹנִי כִּי אֲלֵוִי יִתְּשִׁי לֹא הִתְבָּה עַל כְּבֹדִי וְהַחֲזִיק לֹא דָרַשׁ אֲנִי וְלֹא שָׂרָף
וְדָרַשׁ

וְהִיבַתִּי כֹל בְּכוֹר אֲנִי וְלֹא
 שָׂרָה וּבְכֹל אֶחָי מִצָּרִים
 אֶעֱשֶׂה שְׂפָטִים אֲנִי יְיָ אֲנִי
 הוּא וְלֹא אֶהְיֶה אֲנִי יְיָ
 אֲנִי הוּא וְלֹא אֶחֶר !

בְּרַח
 חֻזְקָה זוֹ הַחֲבִיר
 בְּמֶה שֶׁנֶּאֱמַר
 יִרְיָה וְיִרְיָה בְּמִקְנֵה אֲשִׁיר
 בַּשָּׂרָה בְּסוֹטִים בְּתַמְרוֹת
 בְּגַמְלִים בְּבִקָּר וּבַעֲזֵי בָר
 בְּבֶר מֵאֶרֶץ !

בְּרַח
 בְּזִרְזוּעַ נְטוּיָה זוֹ הַחֲבִיר
 בְּמֶה שֶׁנֶּאֱמַר וְחָרְבוּ

הַרְעִי וְשָׁחִית כֹּחַ הַשְׁפָּעָתָם
 וְלִהְיוֹת בְּטֹל כֹּחַ הַשְׁרִים
 הַעֲלִינוּ מִיָּחָד לִיכִלַת הַשָּׁי
 לֹא אֲנוּלָא שְׁלִיחַ כֹּחַ וְדִרְשׁ
 בְּיוֹצֵאָנוּ ה' שְׁלִשְׁתָּן כִּי לֹא
 הָיוּ לֵיהּ לְהַזְכִּיר הַשֵּׁם אֲצֵל
 וְיוֹצֵאָנוּ לְצִי שְׁנוֹכֵי לַמַּעֲלָה
 בְּכַתוּב וַיִּשְׁפָּע ה' אֶת קוֹלֵנוּ
 אֲלֵא בֹא לְבָאֵר שֶׁהִצִּיא הָיָה
 עַל יְדֵי עֲצָמוּ וּבְכוֹרֵי וְעִנְיָן
 הַמַּשְׁחִית הַזֶּכֶר הוּא הַבְּלִי
 שֶׁעַי פֶּעַל הַשִּׁירָכָא הָיָה
 כְּחָרֵב בִּיד הַמֶּלֶךְ אוֹ אֹמֶר
 וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לְבֹא כֹחַ
 עַל הַמַּצְרִים אֲעֵינִי שִׁדְעוּ
 שֶׁיִּצְלוּ פֶסַח שֶׁהָאֱלֹקִים לֹא
 יִהְיֶה כֹחַ לְבֹא לְנִפְיָ וְלִנְקוּס
עב דִּרְשׁ בִּיד הַזִּקָּה עַל
 דְּבִרַת הַמִּקְנֵה וְיִתֵּר הָיָה רִצּוֹן
 לְדִרְשׁוֹ עַל מַכַּת בְּכוֹרֵי הַנֶּקֶד
עג בְּפִירֵשׁ יֵד הַזִּקָּה בְּכַתוּב ב'
 דִּרְשׁ בְּזִרְזוּעַ נְטוּיָה
 עַל הַחֲרִיב לֹא מַצִּינוּ
 בְּמַכּוֹת בְּכוֹרוֹת מַכַּת הָרֵב
 וְהַפְסֹק שֶׁהָבִיא יוֹדֵר
 עַל יְרוּשָׁלַיִם

שְׁלוֹמֵה בַּיִת וְנִטְוִיה עַל

וְדוֹשָׁלִים

בְּמִזְרָא גִרְזֵל וְזִלְזֵל
 שְׁבִינָה שְׁבִינָה חֲבִטָה
 אֲרִיִם לִבָּא לְקַחְתָּ לִּי גִי
 מִקֶּרֶב בְּגִי בְּמִסְוֵת בְּאִוְחֹת
 וּבְמִבְתִּים וּבְמִלְחָמָה וּבִי
 חֲזָקָה וּבִזְרַע נִטְוִיה וּבְמִזְרָא
 גִרְזֵלִים בְּבֵל אֲשֶׁר עָשָׂה
 לָבָם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם

לְעִינֵיךָ

בְּאִתְּוֵת הַמִּטָּה בְּמִי
 שְׁנֵאמִידָה הַמִּטָּה הַזֶּה

עד במור זו גלוי שכמה
 בסני היה זה לא
 במצרים
 עד הפסק שביא על
 טול כל נס
 שבמצרים
 עד דרש באותות על המט
 הגה אין הסמה אות
 רק כלי לרם
 עד דרש הסופתים זה הדם
 אין ראוי לומר עליו מפת
 כי הדם הוא מפת פרטי לא
 מופתים רבים
 עד שהפסק עלזה מדבר
 במאולה העתודה
 עד אין ככל מכות מצרי
 לא זכר לא ב' הדבר והדם
 והשמיט שאר מכות ויותר
 היה ראוי לדרוש באותות
 והמפתים על כל המכות
 ויל לפי שמצא בפסוק ויצאנו
 מלכות מלכות כל רבים
 ובשון יחיד לכך דרש כל
 אחד לפי ענינו מצורה שווה
 ממקלות אחרים ודרש ביד
 חזקה על הדבר לפי שפכות
 בכוחות נרמזו בכחוב כמלת
 זרוע נטויה שהוא חרב מלא
 המית שבמכות בכוחות ויד
 קטן מזרוע כמו שדבר קטן
 מכות בכוחות וחזל ורצו
 על החרב
 שהרגו את אכזים ודרש
 במור זו גלוי שכמה על
 משפטי אלקות עם הבכורות
 ואמר זה על דבקות השגתם
 לש' במצרים ומביא פסק
 או הניסה בו שמידי בוציא
 מצרים וסוף הפסק בזרוע
 נטויה במצרים גדולים על
 אשר עשה במצרים לענין

רמז בזרוע נטויה שהי' בכח בכורו ובמרא' הוא משפט אלקי ולהיו' כנס צי' הרחטו קראו פורא' גדולי זה היה במצרים לענין

תִּקְחָה בְּיָדָהּ אֶשֶׁר תַּעֲשֶׂה בָּהּ

אֶתְחַתֵּן

בְּמִדְבָּתִים זֶה הָיָה בְּמִדָּה

שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַתִּי מִבְּתֵינִי

בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ הָרֶם וְאֶשֶׁר

וְתַמְיָהוּת עֲשֶׂה

בְּתֵּי אֶחָד בְּיַד הַזִּקְקָה

שֶׁתִּיָּסַד בְּיַד עֲנֻדָּה

שֶׁתִּיָּסַד בְּמִדְבָּר אֶחָד שֶׁתִּיָּסַד

וּבְתֵּי אֶחָד שֶׁתִּיָּסַד בְּמִדְבָּר

שֶׁתִּיָּסַד

עֲשֶׂה מִבְּתֵי

שֶׁתִּיָּסַד

אֶל

ואם כמותו הכמה לא ידע
להפיק תועלת לטוב שזה
אין כלל עשרה הכמות
אלא רבו לאותות הנעשות
באמצעי הכמה שהם הפך
המים לרס והעלות צפירעים
החולדות הבנים ומכות הגדר
הארכה וא"כ נרמז מכות
בדשה זו אלו ה' והדבר
המכות בכוחות נשאר ג'
עובי טחן חושך אולם
נרמז בשם דם שהעוב
הדג נשפך דם הענין הוא
מקטש דם חושך מכות
ארכס נחשך כל בואל
ונתתי מפתים כו' השמש
הפך לחושך כו' וזה דם ואש
ותפרת עשן דם על הערוב
אש על השחק עשן על
החושך מה התסג' אלו אף
כאן אלו מכת נ"ש מלת
מפתים א"כ כל הכמות
הלוקות לשנים לאות קצו
המפת גדול ומלת אות מור
על נס הקצו לזה מניח על
המכות הכמה שהוא נס קצו
והה' מכות דונתו וסופת
שהיא וזה גדול חזק מכות
על דם נס יותר גדול ה' ה'
מכות דונתו

הַקִּבְּלָה עַל הַמִּצְוֹת בַּמִּצְוֹת
וְאֵלֶּיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בְּנִים עֲרֹב רֶבֶב שְׂחֹד
בְּחַר אֶרֶבָה חֹדֶשׁ מִבּוֹת

ראיתי אנשי מעשה טהנים
לשטל האצב' הקטן הנקרא
זרת בתוך הבית ומה יין
חין לכלי על חולת כל מכה
ושכה וכל ששם שרמן כל
פחל אשר ששתי בצצרים
לא אשים עליך

וגמר

בבורות

יְהוָה הַיִּי וְהַיִּי בְּחַם
סְמִינִים וְרֵצֵד עֲדָשׁ בְּאֶחָב
יוֹסֵי הַגִּלְיָלִי אֲזִמָּה
מִנֵּן אֶתְרָא אֲזִמָּה
שִׁלְקוֹ הַמִּצְוֹת בַּמִּצְוֹת
עֲשֵׂה מִבּוֹת וְעַל הַיָּם לִקְוֹ
חַמִּשִּׁים מִבּוֹת בַּמִּצְוֹת
מִרָּה הַיָּם אֲזִמָּה וְיִלְאִמָּה

מִלֵּךְ מִלֵּךְ עֲלֵי עֲלֵי שׁוֹ
לִמָּה עֲשֵׂה מִבּוֹת לֹא
פִחֹת אוֹתָר יֵא שִׁמֹּן
בְּמִנֵּי לִפְסִיק סֵף תִּלְלוֹת
שׁוֹר אוֹתָם בְּחֶזֶק סִרֵּר
וְהַיִּי וְיֵא לִבְתִּירָה
וְהַיִּי בְּלֹא תִרְאָה וְכֵת הִי
וְהַיִּי כִתְרָה וְלִפִּי שְׁחָה
יְחִידִית נִסְתָּר לִאֲחֵרִים וְיֵא
רֵצֵד עֲיֵא הֶזֶן עֲדָשׁ עֵי
הַקֵּב בְּאֶחָב עֵי מִשָּׁה וְכֵת
שֵׁן רֵעָה כִּפְרָב עֵקֶרִים
מִצִּיאוֹת הַשְּׁחֹת וְיִלְלוֹת
לִי־צֵד נִתְאֶסֶת אֵלֶי מִצִּיאוֹת
וְהַיִּי כֵּשׁ בְּתִלְלוֹת בּוֹת
חֲדָע כִּי אֵלֶי הִי וְכֵת
נִתְאֶסֶת הַשְּׁחֹת כִּנְרָם
בְּמִכְתָּר כִּשְׁכֵּי אֵלֶי וְיֵא
בְּקִרְבִּי הַיִּי וְלִפִּי
נִתְאֶסֶת וְיִלְלוֹת בְּמִכְתָּר
בְּעִבְרֵי חֲדָע כִּי אֵלֶי כִּשְׁכֵּי
וְכֵת וְכֵת עֵקֶרִים בְּרִי
וְיֵא אֲמַסֵּם לִפִּי עֲשֵׂה
לִי עֲשֵׂה לִגְלִילִי עֵלִי
כִּי אֲנִי עֵי מִנֵּי עֵי
שְׁעֵשׂוֹ לְיִשְׂרָאֵל אֵי מִתָּה
כִּנְרָם בְּאֲוֵרֵשׁ שְׁחֹת דִּסֵּם
וְהַיִּי וְיֵא
וְיֵא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
צִפְרָעִים גִּי
דִּר הַחֲדָמָה

כלת העש' בננים ד' של המצו' עברו בס קטן ונדל לזה בא העורב והשחית קטן תדל' ה' סגני העבדות לא וכלו ישראל לרעות בהתם לזה בא הדבר על מקנה מצרים

הַחֲרָטִים אֶל פֶּרֶעַה
 אֶצְבַּע אֱלֹהֵי הַדָּם
 הַיָּם מִיָּה הוּא אֹמֵר וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה
 אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בַּמִּצְרִים
 וַיֵּרָא וַיִּהְיֶה אֶת הַיָּמִינִי
 בְּיָד וּבְמִשְׁחַת עֲבָדָיו

בְּמִדָּה
 לְקַדֵּם
 בְּאֶצְבַּע
 עֶשֶׂר מִבּוֹת אֲמִזֵּר מַעֲרָה
 בַּמִּצְרִים לְקַדֵּם עֶשֶׂר מִבּוֹת
 וְעַל הַיָּם לְקַדֵּם מִשְׁחַת מִבּוֹת

אֶצְבַּע אֱלֹהִים הוּא אֹמֵר וַיִּשְׁמַע ה' אֶצְבַּעַת שֶׁל הַקֶּבֶה בּוֹלֵן סוּדָר גְּאוּלָּהּ בְּאֶצְבַּע
 קִטְנָה הִרְאָה לָנֶחָמָה לַעֲשׂוֹת כְּתִיבָה בְּקִמְיָצָה הֵבֵה מִצְרִים וְאֱלֹהִים אֶצְבַּעַג שֶׁהוּא
 אִמָּה דְבָה בְּתַב הַלּוּחַת בְּרַ הִרְאָה לְמֹשֶׁה מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל זֶה יִתְנֶה בִּזְהָ יִהְיֶה כַּמִּין
 מִטְבַּע הִרְאָהוּ בְּאֶצְבַּע וּבְשֶׁאֵר יָד עֲתִיד לְהַכְרִית אוֹיְבֵינוּ שֶׁנֶּחְרָם וְיִרְדֶּה עַל צִירֵינוּ

שֶׁבְשִׁבִּיל הוּא פְּרוּשׁ כְּדוּק
 אֶרֶץ כְּאִילוֹ הוּא זִכּוֹי שְׁחִין
 לֹהֵב כֹּא הַשְׁחִין ז' שְׁחִין
 מִצְרִים וּמִכִּים בְּיִשְׂרָאֵל לֹהֵב
 בֹּא מִכַּת בְּרַד ח' שְׁחִין מִעֵט
 תְּבוּאָת יִשְׂרָאֵל ע"י עֲבוֹדָת
 מִצְרִים עֲלֵיהֶם לֹהֵב כֹּא מִכַּת
 אֲרֵבָה ט' שְׁחִין יִשְׂרָאֵל
 בְּחוּשׁ רַגְלוֹת לֹהֵב כֹּא מִכַּת
 חוּשׁ י' שְׁחִין הִרְגוּ בְּיִשְׂרָאֵל
 כְּבוֹד הַשֵּׁי לֹהֵב כֹּא מִכַּת
 בְּבוֹחַת
 פ' ר' יוֹסִי אָמַר מִנֵּק
 שְׁלֹקִי בַּמִּצְרִים וְנ' עַל הַיָּם
 נ' דַּעַל הַיָּם מֵאֵן דָּכַר שְׁמִיה
 שִׁפּוֹל עַל זֶה לִשְׁוֹן מִנֵּק
 פ' ק' שָׁאֵל ב' דְּכָרִים
 מִנֵּק וְהִיטִי בַּמִּצְרִים וְנ' עַל
 הַיָּם וּבְתִשׁוּבָה לֹא תִכְחַד כֹּא
 עַלֶּךְ שֶׁל הַיָּם
 פ' ק' כִּי מִלֵּת אֶצְבַּע לֹא
 נִאֲמַר כִּי אִם בְּמִכַּת כְּנִים
 פ' ק' וְהָיָה בְּמִכַּת מִצְרַיִם
 נִאֲמַר נִכַּת מִלֵּת יָד כִּשׁ כִּי יָד
 הַהוּא בְּמִקְדָּשׁ וְיָלַף לְפִי
 שְׁלֹפֶתְהָ זָכַר שְׁלֹקִי בַּמִּצְרַיִם
 י' מִכַּת אָמַר ד' יוֹסִי אֵתָּה
 אָמַר שְׁלֹקִי בַּמִּצְרִים י' מִכַּת
 מִנֵּק לְטוֹב לֹמֵד שְׁלֹקִי עַל
 הַיָּם וּמִצְרַיִם אֶצְבַּע אֱלֹקִים
 שֶׁאִמֵּר הַחֲרָטִים עַל כָּל הַמִּכָּה
 לְמַפְרַע וְלִהְיוֹת שְׁחִין לֹא
 בְּקִשׁוֹ תִּחְבֹּלָה לַעֲשׂוֹת שְׁאֵר
 הַמִּכָּה שֶׁאִתָּה יוֹד ה' הוּא כִּי
 מִלֵּת יָד נִאֲמַר עַל יָד מִמֶּשֶׁ
 כְּנִרְמֻז בְּיָד הַגְּדוֹלָה שְׁלֹם
 וְנִאֲמַר נִכַּת עַל הַמִּכָּה כִּמוֹ
 וְשִׁלַּחְתִּי אֶת יָדִי כְּנִרְמֻז
 כְּמִלֵּת וְיָד ה' הוּא וְכוּ'
 כ' ק' אֵיךְ יִצְחָק
 שְׁחִין לֹדֵד מִכַּת בְּמִכָּה
 אֶחָד לְמַחֲלָא אָמַר ר' אֵל
 מִנֵּק שְׁכַל מִכָּה שֶׁהָיָה
 הַקֶּבֶה עַל הַמִּצְרַיִם הוּא שֶׁל
 ד' מִכַּת בְּסִגְנוֹן
 שֶׁאִמֵּר ר' יוֹסִי

בִּי אֵי עֶזְרָא וּמִי מִיָּדֶיךָ
 שֶׁכָּל מִצְוָה וּמִצְוָה
 שֶׁהָיָה קִבְּלָהּ עַל הַמִּצְוִים
 בְּמִצְוֵי הַיָּתָה שֶׁל אֲרֻבֵּעַ
 מִבֹּת שֶׁנֶּאֱמָר שֶׁלָּח בָּם חֲרֹד
 אֲפֹר עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה
 מִשְׁלַחַת מִלֵּאבִי רָעִים
 עֲבָרָה אַחֶרֶת וְזַעַם שְׂתִימָה
 וְצָרָה שֶׁלֹּא מִשְׁלַחַת מִלֵּאבִי
 רָעִים אֲרֻבֵּעַ אֲמֹר מִעֲתֵיד
 בְּמִצְוֵי לֵקֹד אֲרֻבֵּעַ
 מִבֹּת וְעַל הַיָּתָה לֵקֹד מֵאֲתֵיד
 מִבֹּת

פט קשה ארבע מכות
 מוכיח כחורז אפי
 עברה ב' זעם ג' משלחת
 מלאכי רעים ד' אסבן מה
 דרש במלת
 צרה

י קשה שלא רופית כי
 אם במכות מצרים
 שהיו של ארבע עדין במכו
 חים מניין ויש לומר שהוא
 קבול דרשות דלעיל וקאי על
 הנהגת עשרה במצרי וחמשי
 על חים והים ה' פעמים
 על שבמצרים לזה לא אמר
 מניין כי שכבר נתבאר י
 של מצרים ופ' של חים
 וענין ד' מפות שכל מכת
 היה בדבר מורכב מד'
 יסודות וכל יסוד מתהפך
 משבוע ודרש ד' מפסוק
 חרון אפי א' עברה ב' זעם
 ג' צרת משלחת מלאכי
 רעים ד' ובדין היה ראוי
 להיות צרת משלחת מלאכי
 רעים וכן מלאכים אבל
 לפעמים יבא המעברת בשקס
 דסמך

ביעקב אומר מניין
 שכל מצוה ומצוה
 שהביא הקב"ה על המצרים
 במצרים היתה של חמש
 מצוות שנא' ושלחם חרוץ
 אפי' עברה וזעם וצרה
 משלחת מלאכי רעים אפי'
 אחר עברה שיתים וזעם
 שלש וצרה ארבע משלחת
 מלאכי רעים חמש אמור
 מעתה במצרים לקדש
 חמשים מצוות ועל חמשים לקדש
 חמשים ומאתים מצוות

צא ר' עקיבא אומר כל
 מצוה היה חמש מצוות כי לא
 הוכיח כ"א מצוות מצרים אבל
 כגון היום מניין ויל' שנה ר"ע
 סבר כל הדרשו דלעיל והוא
 בא להוסיף עליהם שקבל
 שמכות חים ה' פעמים נוסף
 על מצרים וקבל ג"כ כר'
 וס' שכל מצוה היתה של ד'
 היינו בלפכ"ד יסודות והוסי'
 לומר שרוא בכל מצוה ג'ל
 הפס' צור המורכב שהמורכב
 יש לא כח נוסף על כל אחד
 שהפשוטים וי"א שר' מצוות
 נגד יסודות והה'
 נגד הגלגלי
 שרוא נשום
 דחששו

פסוק

מַעֲלֹת טוֹבָה לַמָּקוֹם עֲקִיבֹ

אלו. הַדְּצִי אֲנִי מִיִּצְרָיִם וְלֹא

עֲשֵׂה בָהֶם שִׁבְטִים דִּינִי

אלו. עֲשֵׂה בָהֶם שִׁבְטִים וְלֹא

עֲשֵׂה בָאֱלֹהִים דִּינִי

אלו. עֲשֵׂה בָאֱלֹהִים וְלֹא

הֲרַג בְּבוֹרֵיהֶם דִּינִי

אלו. הֲרַג בְּבוֹרֵיהֶם וְלֹא

בָּחַד לִנְי אֶת מִיִּדָּם דִּינִי

אלו. בָּחַד לִנְי אֶת מִיִּדָּם וְלֹא

קִרַּע לִנְי אֶת הַיָּם דִּינִי

יב א' אלו עשה בהם
ששנים כו ולא הרג בבוריהם
ק הא סבת בבורות מכלל
השפטים הוא והראיה שלא
ביאר ג כ שאר המכות
בפירש

יג ק היה לזכור מכות
בבורות תכף אחר סבת
השפטי ואחכ משפט אלקי
עד ועברתי בארץ מצרים
והכתי כל בנות וכל אלק
מצרי אעשה
שפטים

אלו קרע לנו את הים ולא

העבירנו בתוכו בחרב דיינו

העבירנו בתוכו בחרבה ולא

שקע צרינו בתוכו דיינו

שקע צרינו בתוכו ולא

טפק צרינו במדבר ארבעים

שנה דיינו אלו טפק צרינו

במדבר ארבעים שנה ולא

האבילנו את חמץ דיינו

האבילנו את חמץ אלו

נתן לנו את השבת

נתן לנו את השבת

קרבנו לפני חרס

ולא נתן לנו את השבת לפי שהשבת נתן במדבר קודם בואם אל הר סיני כאשר יורד
על חרוש העולם ועל המנוחה והנפשיות לעולם

ולא

קרבנו לפני ה' סני

אלו

צד ק'סא' בכל אחת דייט כי בקרע' הים בלא העברה וכן קריבת הר סיני בלא קבל' התורה לא היה די ויל' דה'פ' בפה מעלות שוכר' היינו כמה חזכות יש למקום עלינו לפירע סגט כמה פירות שעשה עמנו על צד הזתר טוב לא סגר ההברה לבר / א'אלו הוציאו ולא עשה בהם שפטים שהם המכות דייט ב' גם אם עשה בהם כדק ששיעכו בישראל ולא שודר המערכ' שהיו מס'ט אלקים דייט' אלו עשה בהם ובאלק' שפטי' שהם הרשעו ושיעכו בס' ולא הרג בכור' הקנים שלא חסאו דייט' בברות

דיינו

בתן לנו את התורה

ולא

בתן לנו את התורה

אלו

דיינו

הבניטנו לארץ ישראל

ולא

הבניטנו לארץ ישראל

אלו

בנה לנו את בית המקדש דייט

אחת במיה ובמיה

טובה בפולח

ומיבולת למיקום עלינו

שהצניאנו ממצרים ועשה בהם

שים ועשה באלהיהם וחרה

הסודות לנו את ממונם

את רגליהם ורגליהם

העבד בתום כתרם שלא היה לפניה רכש וסני אלו וכן וריב כאן פסטי

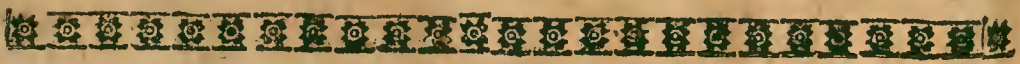

בְּחֻבּוֹ בַּחֲרֻבָּה וְשִׁקָּע
 צָרֵינוּ בַּחֻבּוֹ וְסִפֵּק צָרֵינוּ
 בְּמִדְּבַר אֲרֻבַּע שָׁנָה
 וְהָאֵל לָנוּ אֶת־הַמִּזְוָה
 לָנוּ אֶת־הַשִּׁבְתָּ וְקָרְבָנוּ לְפָנֶיךָ
 הָרִשְׁוִי וְנִתְּנָה לָנוּ אֶת־הַחֲתוּבָה
 וְהַכְּנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וּבִנְיָה לָנוּ אֶת־בֵּית־הַיְּהוָה
 לְכַפֵּר עַל־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ
 וְהָאֵל מִלֵּאֵל הֵיחָד
 אָמַר שְׁלֹשֶׁת רִבְרִים אֵלָיו
 בְּמִסְחָה לֹא יֵצֵא יָדֵי חֹבְרָתוֹ

גם טקע צרנו בחובו
 שהיה די שורא וזס
 שעברנו בחובו והס ולכר
 אחרנית ח' נכ עשה לנו כס
 שספס אורנו במדבר מ' שנה
 כדי ללמדנו תורה שאכשר
 להוליכנו דרך ארץ פלשתים
 ולזון אורנו בלחם או הארץ
 נושבה מ' גם ספס אורנו
 כמזכרנו מן רוחנו שחיה
 אפש לזון אותנו בלח אלושי
 גם נתן לנו השבת
 בתורה תסרה המורה על
 חחדוש ועל כטרת שבת
 העתיד יאנצ קרנט לפני ה'
 סני ששם כלקה זוכרת
 וקבול התורה שקבלו שם
 שלמות הנפשו יבנס נהג
 לו את התור בעצמו ובכבד'
 ומפי הגבורה שמענו ידבריה
 ויא אלו לא נתן לנו את
 התורה בכללה אלא קנה
 מצות כמו אדם נה דיינו י'
 גם נתן לנו אי קו האכשיו
 שאין שם סלאך זולת ידית
 ויא אלו לא הכניסנו לארץ
 אלא רור אדר לפני כניחם
 דיינו י' גם בנה לנו ב' ה'
 לכפר בו עוונותיו שהוא
 שלמות הנפש האמתית ולא
 זכר שלו וזכר וענני כבר
 שהם בכלל ספס צרכנו
 כמדבר מ' שנה ולא זכר
 מלכות פיוזן ועוג שנה
 בכלל באשר הכניסנו לארץ
 כי חכר ר'ע לו טובות מ'

שור המעלו שאמר דוד ע' ה'
 ונגדס ויה במקר מ' המעלו
 ונגד מ' מינוי בעלות טעס'
 הק' בל לישראל כמו
 עזכרס יהוקאל ולכן קראס
 ר'ע טעלות

אלוהיך פסח מצה ומרור

סח שריו אבותינו

אובלים בזמן שבית

ב

המקור שקים על שום מה

על שום שבסח הקברה על

בתי אבותינו במצרים שנ

ואמרתם זבח פסח הוא

לילה אשר פסח על בתי בני

ישראל במצרים בנפוא את

מצרים ואת בתי בני ישראל

דיקור העם וישתחוו

זה שחם
אובלים

מצרי

צה קשה בטעם הפסח
על שם שפסח על
בתי בני ישראל אם כבוד
מצרים היו ראוי לענוש כפני
ששיעברו בישראל בכור
השני למה יתחייבו ויתענושו
בכורי ישראל על זה מה
זכרון גם שריו גם כבוד הפל'
בין מקנה ישראל לבין מקנה
מצרים ולא עשה שום זכרון
לאותו הפלאה ויל' ששאר
מכות היו ע' אמצעים והוא
מכות חלקים אמנם מכות
בכורות היה ע' עצמו ית'
בהשפלה שפעת כח השם
העליון ומזל טלה שהמשיל
על מצרים והוא הבכור ושר
העליון שבמערבה העליונה
ועל שם כך עבדו לו מצרים
גם ישראל עבדו לו לקבל
ממנו טובות עם שהאמינו
בה ג' ובהשפלה השר זמול
הבכור שהוא טלה בכור
המזל היתה מכה כללי' לזה
היו בכורי ישראל ג' ראוי
ללק' אם כפי הטבעי להיות'

מכה כללי' בנפול המזל בכור העליון יפלו כל הבכור שתחתיו אם כפי המשפט הישר להיות גם הם עובדים למזל טלה רק נשכיל ברית אבות ובשבי
שהאמינו בה ג' נתן השם פסח עבודת הפסח ושחיתו ויתנו דפו על כל פתח שזה יורה שיוודו שנלקת מזל טלה ובכור העליון כע' ושרוא בנפול
ושאין ראוי לעבוד זולת השני לבדו כי הוא נבוא מעל גביה ויכול העליון

עַל שׁוּם מִדָּה עַל שׁוּם שִׁלָּה

הַסִּפִּיק בַּעֲקַת שֶׁל אֲבוֹתָנוּ

לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלַה עֲלֵיהֶם

מִלֵּד מִלְּבִי הַמִּלְכִּים הַקֹּבֵה

וְהָאֵלֶם שֶׁנִּבְרָא אֶת הַבֶּצֶק

אֲשֶׁר הוּא צִיָּא מִמִּצְרִים עֲנִי

מִצִּוַת בִּי לֹא הִמִּיץ בִּי גִוְרִשׁוֹ

מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלִי לְהַחֲמִיץ

וְגַם צִדָּה לֹא עָשָׂה לָהֶם

זֶה שֶׁאֵנוּ

אֲבֹלִידִי

עַל שׁוּם מִדָּה עַל שׁוּם שִׁמְרָה

הַמִּצְרִים אֶת הָרִי אֲבוֹתֵינוּ

צ"ד רבי גמליאל נתן טעם
המצה ע"ש שלא הספיק
בצקת כל הדיו נצטוו על
המצה קודם יציאתם ממצרים
ומה ענין הגלוי שאמר עד
שנגלה עליהם כל ויל הקב
יורע העתיד מצוה מצוה על ש
טעם העתיד כמו פסח מצרי
ע"ש שפסח אה"כ עוד יל
שצוה קודם כדי שירגישו
בטעם המצוה הוא כהדות
הגאולה שררו הלכו ממצרי
עד רעבנות בשעה קלה
בחפזן על פי הגם ולאה
הספיק בצקת עוד יל במצה
יש ב' טעמים להם עוני ע"ש
הגלות והוא ענין המצוה

יש כנח ב' עול שהאיש פרה
על האשה משום שנאמר
אשה דע פה מכות

נמצאו במצרי טעם ב' על מהות הגאולה והוא ענין המצה שנצטוו בה לזרז ולעלות קאי ר"ג ע"ד שנגלה הוינו בעד שנגלה עליהם כמצרים בעת צד
ותוצאתם משם לא הספיק בצקת להחמץ א"כ עד שנגלה לה קאי על זעת מכת בכורות רק על עת נסיעתם וזרעם שנגלה עליהם ה
היה הולך לפניו וכו' השריו לזריות שלא מצונו שנצטוו עליו כצד בפסח מצרים דילמא דינו כדס הפסח

בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמָר מִדְּרוֹאֵת
 חַיִּיהֶם בְּעֶבְרָה קִשָּׁה בְּחֶמֶר
 וּבִלְבָּנִים וּבְכָל עֶבְרָה בָּשָׂר
 אֶת כָּל עֶבְרָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ

בָּרָם בְּפֶרֶד

כָּל דֶּרֶךְ חַיֵּיהֶם
 לִי אֶתְּנָה עֵצָמוֹ

וְ

אֶתֶּן לָהֶם חֵן וְחַסְדִּים
 שֶׁנֶּאֱמָר לִי יְיָ אֱלֹהֵי
 לִאֲמֹר פֶּעַם זֶה עָשִׂיתָ
 לִי נִצַּלְתִּי מִמִּצְרַיִם

אֶתְּנָה לָהֶם
 חֶסֶד בְּלִבִּי

וְ

וְשִׁירָה בְּאֹזְן לִילֵה דְּרוֹאֵת
 יֵל כִּיּוֹן שְׁבַשְׁתָּ שְׁנֵי נֶצְקִין
 עַל פֶּסַח שְׁנֵי וְזָכַר עִמּוּמָצִי
 מִרֹּד מִמֶּנּוּ כְּלָמֶל שְׁעֻזָּה זֹ
 מִתֵּן לְדֹרוֹת כִּי אֵין בֶּן פֶּסַח
 שְׁנֵי לִפְסַח רֹאשׁוֹן כְּלוֹם כִּי שֶׁ
 אֶצְלוּ בְּכָל

חֲקֵת הַפֶּסַח מִמִּנְדִּיעֵנוּ שֶׁהֵם ג' דְּבָרִים וְהֵם לִפְסַח לְדֹרוֹת - פֶּסַח מִצֵּה וּמִדְּרוֹת - מִצֵּה עֹנֵי יִרְמֵן אֶל הַעֲבָדִים הַנּוֹפְלִים וּמִדְּרוֹת יִרְמֵן אֶל מִדְּרוֹת הַפֶּסַח
 וְכָל אֶחָד מִג' דְּבָרִים יֵשׁ - לֵהֵם ב' מִצְוֹת הַפֶּסַח פֶּסַח רוֹמֵן - עַל לִקֵּית הַכֹּהֲנִים ג' מִצְוֹת עַל הַחֶלֶל - כִּי שֶׁ אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתִי כֹּוּמָצָה וְקָרָא לֵהֵם עֹנֵי רוֹמֵן
 עֲשִׂים וְשֶׁעֲבָדִים וְרוֹמֵן ג' כִּי עַל גְּאוּלָּתָם עַל שֶׁם שְׁלֹא הִסְפִּי' בְּצִקְתָּם וּמִרֹד רוֹמֵן עַל מִדְּרוֹת הָיִים וְקָרָא ג' כִּי שֶׁם הַקֶּבֶץ עֲלֵיהֶם וְהָיָה עֲנִיּוֹ הַנּוֹאֵן

אֵלֶּיָּהָ אֶת־חַנּוּךְ־הָאֵל־לְעַמּוּת
 שִׁנְיָאֵם וְאֶת־חַנּוּךְ־הַדְּרִיזָה מִשֵּׁם
 לְמַעַן הִבִּיֵּא אֶת־חַנּוּךְ־לִהְיוֹת
 לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לְאַבְרָהָם

וּמִגִּבְיָהֶיךָ אֶת־הַפֹּסֶם בִּידֹו וּמִתְחִיל בְּקוֹל רִסּוֹ

הָיָה טוֹשׁ מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם
 מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם מִיָּד הַיָּם

לְפָנֶיךָ

אֶת־חַנּוּךְ־חַיִּיבִים לְהַזְדַּוֵּת
 לְהִלָּל לְשִׁבְחָהּ לְפָנֶיךָ לְהַזְדַּוֵּת
 וּלְהַזְדַּוֵּת לְפָנֶיךָ לְעִלְיָהּ לְקַלֵּס
 לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבְרָהָם

צח קשה כס
 שוראה אדם
 דור דור כאלו הוא
 ממצרים זה יצדק על יד
 הארץ ויושב בה אבל אחריו
 בני גלות מאן לן הראיה
 שגביא ואס זה לא מדק ב
 איך אמר לפיכך אנהו חי
 ביו"ל שנס בגלותו קבל
 מעלה טובה מהצא ממצר
 שעי קנינו שרשי האסנו
 ופנותיה שעי נהאם בפ
 מציאתו והשנתתו ופלתו
 ועי באנו לקבלת
 והמצות ושריות ה
 בתוכנו וכפיא רז
 הפסוק ואתחנן דכתיב
 הוציא וכו' וכוונתו לפר
 חמששים אחריו וז
 לעשות את הדקן הא
 לט כו

ר'ל שזכר הבש' שגש' ש
 בליל הזה באיה זמן שיהיה
 שעי נחבאלו שרשי פית
 האמנה הלא הם יביאנו אל
 החיים דגפשים ורעפני וכן
 דייקו מפסוק ואתנו הוצ
 כיון שכבה אמר ויוציאנו
 ממצרים לא היה צריך ה
 ואתנו הוציא כי אם לרז
 שחוב אדם לרא' אה ע
 כו' ולא כיון הכניס
 וירוש הארץ כאן
 הארץ כאן לר
 נפשיות לז'א
 ז' מיני שבה

וְאֵלֶּיָּהָ אֶת־חַנּוּךְ־הָאֵל־לְעַמּוּת
 שִׁנְיָאֵם וְאֶת־חַנּוּךְ־הַדְּרִיזָה מִשֵּׁם
 לְמַעַן הִבִּיֵּא אֶת־חַנּוּךְ־לִהְיוֹת
 לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לְאַבְרָהָם

וְאֵת בְּלִיְהִים הַגִּבּוֹרִים
 הַדְּצִיאוּ מֵעֲבֹדוֹת לַחַיִּים
 מִגִּזְזֵי לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבֵל לִיזִים
 טוֹב וּמִשְׁעָבוֹד לְגֵאֻלָּה
 וּבְנֵי מִדְּרָן לְפִיזֵי הַלְלוּ יְהוָה

ל האותיות
 שבעים הם העדות
 שנת הנבואה אשר
 נתת ביעורי משה אל
 דברים ופעולות שקט
 אלק בציאתם מכצרים א
 נזירות ב נקמה כן
 יצירת ג פטן ושלל ד
 כבוד ומעלה ה קו
 ונה שלמה ו קוהתור
 ו קו ארץ חסדה

בלא ברכהו

אומדן הלל

הַלְלוּ יְהוָה
 הַלְלוּ יְהוָה

הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת שֵׁם
 יְהוָה יְהוֹי שֵׁם יְהוָה מִבֹּדֶד מִעַתָּה
 דַּעַד עוֹלָם מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד
 מִבֹּרְאוֹ מִהַלְלֵי שֵׁם יְהוָה עַל
 כָּל גּוֹיִם יְהוָה עַל שְׁמֵי שָׁמַיִם בְּבוֹדוֹ

מִי בֵּית אֱלֹהֵינוּ הַמִּגְבִּיהַ
 לִשְׁבֹּת הַמִּשְׁפִּילִי לְרֹאשׁוֹת
 בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ מִקִּימֵי
 מַעֲבַדְרָלֵי מֵאֲשֻׁפּוֹת יָרִים
 אֲבִיוֹזִי לְהוֹשִׁיבֵי עַם נְדָרִים
 עַם נְדָרִים עִמּוֹ מוֹשִׁיבֵי
 עֵקֶר תְּהִיבֵתוֹ אִם הַבָּנִים
 שְׁמִיחָה חֲלִלָהּ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל
 מִמַּצָּרִים
 בֵּית יַעֲקֹב מִעַם לוֹעֵז הִיחָה
 יְהוּדָה לְקֹרֵשׁוֹ יִשְׂרָאֵל
 מִמִּשְׁלֹחַת הַיָּם רֹאשׁ הַיָּם

אֲנִי אֶמַר חַיִּב אָדָם לִרְאֹת
 אֶת עֲצָמוֹ כְּאִילוֹ הוּא יֵצֵא
 רוֹמּוֹ שָׁכַל יוֹד וְיוֹד יִקְרָא
 בְּזֶמֶן הַנְּלוֹת אִיזָה צָרָה מִצָּר
 מִצָּרִים וְהַקְּבָה נָא אֹתָם
 עַל נִסִּים נִסְתָּרִים לֹה חַיִּב
 אָדָם לִרְאֹת עֲצָמוֹ כְּאִילוֹ הוּא
 מִנְּאוֹת מִצָּרִים וּלְפִיכָךְ אֲנִי
 חַיִּבִּים כֹּחַ וְזָכַר מִיָּנִי שְׁבֹת
 נִגְדֹל מִיָּנִי פּוֹרְעָנוֹת שְׁבֹת
 לְעוֹלָם וְהַקְּבָה מִצִּיל אֹתָם
 מֵהֶם אֹלֵם לֹה זָכַר ה' מִיָּנִי
 נְאוֹת מִצָּרִים ה' מִלְּכוּת
 שְׁבֹת הִתָּה לֹה חֲשׁוּעָה
 וְנֹאֲלָה אִם לְכָל אִם
 לְיָחִידִים

יִתְרָה כְּלוֹמֵר לֹא יִרְדֶּה
 שְׁכִינָה לְמַטֵּה מְשֻׁלָּשׁ מַצָּחִים

כִּלְלֵי יֵשׁ ה' תִּיבּוֹת יִתְרוֹת
 יוֹד הַמִּנְבִּיאוֹת הַמִּשְׁפִּילִי
 מְקִימֵי לְהוֹשִׁיבֵי הַפִּי
 כְּנִגְדֹל נֹחַ שְׁחִסֵּר בְּאַלְפָא בֵּית
 כְּאֲשֶׁרִי שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ עַל ה'
 דִּילּוֹג שֵׁם נֹחַ מִשּׁוֹם דְּכַתְּבוֹ
 נִפְלָה לֹא תִימַל קִס דִּקָּה
 מוֹשִׁיבֵי עֵקֶר בֵּית שְׁרָה רִבְקָה
 רָחֵל וְחַנָּה אִם בְּנוֹי וְכֹכֵד כִּי
 עֲלִיהָ נִדְרָשׁ זֶה הַפִּסְקָה א'
 אִם הַבָּנִים כִּי הַנְּאוֹל הֵם אִם
 נְאוֹת מִצָּר עַל אֶרֶץ מִשְׁרָה
 נְאוֹת אַחֲשׁוּרוֹשׁ עַל
 אֶסְתֵּר מְרֻכִּי וְנֹאֲלָה לֹעֵז
 לְכָא עַל אֲלִידוֹ מִשְׁחֹחַ

וְיִסּוּב לְאַחֲרֵי הַחֲרִיב
 רָקְדוּ בְּאֵלִים וּבַעֲוֹת בְּבִנֵּי
 צֹאן מִוֶּה לְרֵחַ הַיּוֹם בִּי רַחוּם
 חֲרָדוֹת סוּב לְאַחֲרֵי הַחֲרִיב
 תִּרְקְדוּ בְּאֵלִים וּבַעֲוֹת בְּבִנֵּי
 צֹאן מִלִּפְנֵי אֶרֶץ חוּלִי
 אֶרֶץ מִלִּפְנֵי אֵלָּה יַעֲקֹב
 חֲרָדוֹת בִּי רַחוּם אֲנִי מִיָּם
 חֲלָמִישׁ לְמִעֵינֵי מִיָּם

ק' מה ראו לתק
 קייאת של הלל
 יצאה החזק ברילוח לחצאק
 דם הסעורה ואחר
 סעודה וזה ראו ונכון
 ופיה בכת אחת ולומר
 דיה ברכת הגאול ויתנו
 ויל' כי השני הפרקים
 בתחלת הלל נתיסוד על
 לית מצרים לזה מפסיק
 הם ומסיים ברכת גאולה
 והם ואחר סעודה מתחיל
 לק' השני המדבר מעניני
 הגאולה העתידה

נראה לקדשי זה נחשו בין
 ס' רב שקפץ לתוך הים
 בראשון

יום ראה ויטס סיוקא לפי
 זכתב עליו ותם הוציאה
 שיק וזה שהם גם פגנו

לך חסני תנס מסה
 יר לים התבקע אמר חים
 שיה אני לא אעשה אני
 שיה שליחותי של מקס
 ונכשבא הק"ם היה נס
 נח אמר משה לו למה נס
 וזה אמר לו לא מפניך אני
 אלא מלפני ארץ חול
 ארץ

נאפני הצור אנס מס כשנח
 נחכה משה הסלע ונאמר
 אמר הן חכה צור ויחכו
 ויבית אלא דם שנאמר
 כי תזכ וזכרמה אמר
 להק"ם מפני מה לא
 אהס'ע כי אם דם אלא
 נפוי טובה שהכית
 אשר תצאת מכנו שנ'
 ורובש מסלע נחפול
 לפני הק"ם ומל' לו
 דהם למס שנא' תחפוני
 גם כים ואק הפיכה
 דם שנא' ויהפכו
 ביאור לרס ע"כ

אֲתָה יְיָ
 אֲדִינִי
 מִלִּדְהָעוֹלָם אֲשֶׁר נִאֲלַמְּךָ

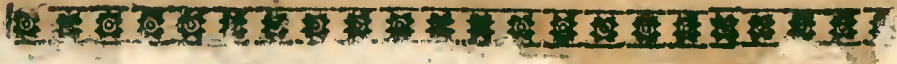
הַאֵלֹהִים אֲבֹתֵינוּ מִצָּרִים
 הִגִּיעַ עֲנֵה לִי לֵב חֲזָק לֵאבֹד
 בְּרִמְצָה וּמִרְדּוֹר בֶּן יִשְׂרָאֵל
 יִגִּיעַ עֲנֵה לְמוֹעֲרִים וּלְרֹגְלִים
 אַחֲרֵים הַבָּאִים לְקַרְאֲתֵנוּ
 לְשִׁלּוֹם שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירָה
 וְשִׁשִּׁים בְּעִבּוֹד יָד וְנֶאֱמַר
 שֶׁמֶן מִן הַזֵּבֶחַ וּמִן הַבֶּסֶחַ
 אֲשֶׁר יִגִּיעַ רִמִּים עַל קִיר
 מִזֶּבֶחַ לְרִצּוֹן וְנִזְרָה לָהּ
 שִׁיר חֲדָשׁ עַל אֵלֵינוּ וְעַל
 מַלְאָכָיו שִׁיר בְּרֹד אֶתֶּה
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ

אך נח ל'ח ארבע כוסות
 חייבות : פ'עמים כתיב
 בה פטרת אנכי כ'פ
 כ' שמר ל'ל ארבע מל
 גורו שמר עתיד להשקות
 כוסות לנחמה חזו אד

ארבע כוסות ישחה כעצ
 מלא לוגם ולא אחר במקו
 שכל אחד חייב : תשוב
 אשרי

ואמרה האשה אמן ר'ת ש
 אמן ארבע כוסות מקר
 כנולה נר הטבה נשים
 חפ חייבות כמו אנשים ע'כ

יש בני אדם שאומר עליו על
 הלל הזקן שהיה בורך כצו
 ומרוד יהד ואוכלו לקיים כד
 שנאמר על מצית וכרורים
 יאכלו וטעם דידרו להודיע
 לכל המטבין שאינו מוסק
 על טעות רק שאוכלין את
 הכריכה משום ספק דילמא
 הלכה ככית הלל ויש סדרי
 שכתוב גם בהם זכר לנקדש
 כהלל : והנה שמעתי כג
 אחד חסיד היה הר' קאפי
 מדורין זל כהלל ל'לל כל
 חייבין אנו לזכור חורבן בית
 המקדש כמה שאט אוכלין
 מרוד כי באורו לילה שהוא
 פסח גם כו ט' באב הרו כט
 ומרורים ליל ט' באב ו
 דכתוב קומי רני בלילה בלי
 כתי' חסר ה' לפי שליל פסח
 ליל ט' באב לילה אחר דא
 שאמר הק'בה לישראל או
 תיראו שכל הממשלה של
 דא שאם לא תשמעו אל
 הריני מביא רעה תחת טוב
 שלא יאמרו יש מזל לישראל
 באותו לילה ואין להרע
 הראה להם חק'כר
 מאתו להרע ולהיטיב כ
 אחת עד כאן

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן

ושותין בהסבת שמאל ואחר כך גוסלין וריהן ומברכין :

טוט דין לייגן מויל די לינקע האנט מונט טרינק ביהענד • ופט דין מונט נאך די ברכה ניכר די הענד •
**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על גטל תירום :**

ויקח המצה הראשונה שהיא העליונה ויברך עליה :

גמג דין מברשט וזכר עו ברכת המוציא • מונט נאך די ברכה וילא בישטן וצא :

**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן
הארץ :**

ולא יאכל ער שיקח הפרוסה שבין שתי השלמות ויברך עליה :

דאך קש וילא ניט מליין • דין מברשט וזכר עו ברכת המוציא • מונט נאך די ברכה ניכר די הענד •
וילא מברשט וזכר עו ברכת המוציא • מונט נאך די ברכה ניכר די הענד •

**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על אכילת מצה :**

ויאכל מן שבהם כזית ביהדותן לבלעם :

אך נאשט דו מייקוונט בעפן גרוש מונט קליין • וואו וילא איר אנטש ויין •

דאחר כך יקח מרור שקורין לאטוגא ויברך עליה :

ניס עו מרור שוואטן קירפא מרר דש גרין מון קרין • נאך די ברכה וואו וועט שטען וואו בישטן •
מונט דו וואשט דען מרור ניט וויילא אין חרוסת עו ווער קליין • דען ער וואשט וואשט ניט ביטער ויין •

**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על אכילת מרור :**

ויטבול בחרוסת ויאכלויתן לבלעם לאכול המרור :

ויקח כזית מרור ויטבולנו כלו בחרוסת ולא ישנה בתוכו שלא יתבטל טעם מרירות ומסעם זה כתב הר"ר יונה שצריך
לעיר חרוסת מעליו שלא יתבטל טעמו ויברך על אכילת מרור ויאכלנה בלא הסבה ולא יברך עליו מורא פרי האדמה
ופירש רשום לעי שנפטר בהיכת בפה האדמה שבידך על הירקית בו בול ראשון • אורח חיים אמר רב פפא לא ישהא
אניש מרור בחרוסת כז • דנה מיימין ע"כ ומצוה בחזרת כדאיתא דתם מאי חסא דתם רחמנא עלנא פירקנה • ועוד
שבישלו מצרים בחזרת וכו' • ואי לית ליה חזרת מהדר מעולשין • וכל המקדש במשנה מוקדם לפסח • ובירושלמי
פריך האי חזרת מהדר מתוך ומשני כל עצמו של חזרת מפני שנמשלו לו חזרת המצוי למיכא • בלשון לשון עולשין
קירבלא בלעו קרישפל בלשון ערבי הונדבי ולשון ספרד שול שחמכה מרי טיר בלעו מרסיית הרחיכנה אצותה ודקלא
מרור אמר אמר פוליו וכל אשכנזי וינסוגטא דנה מויטני •

שבועה שלא אוכל מצה פתם אסור לאכול מצה בליל פסח אמר שבועה שלא אוכל מצה בליל פסח לוקה ואוכל מצה
אמר רב בלע מצה יצא בלע מרור לא יצא בלע מצה ומרור יצא מצה יצא מרור לא יצא בלע מצה יצא מצה יצא

שִׁבְרִי

חֲמִיתִי עַל הָאֲדָמָה
 אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּ
 וְעַל הַמִּמְלָכוֹת
 אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם לֹא

קִרְאִי! שְׂפֹד־עֲלֵיהֶם וְעִמָּם וְתִרְדֹּז
 אֶפְרַיִם יִשְׁעֵם וְתִרְדֹּף בָּאֵת
 וְתִשְׁמְדֵם מִתַּחַת שָׁמַיִם וְ

אלה
הנביא

משיח בן
דוד

לא

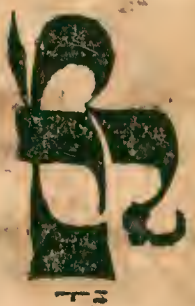
לְנוֹיֵל לֹא לְנוֹיֵל
 בִּי לְשִׁמּוֹר הַזֶּה
 בְּבוֹד עַל חֶסֶד וְעַל אֱמִתּוֹ
 לְמִי יֵאֱמָרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה נָא
 אֱלֹהֵיהֶם וְאֱלֹהֵינוּ בְּשִׁמְיָם
 בְּלֹא אֲשֶׁר חֶסֶד עָשָׂה עִצְבֵיהֶם
 בְּסֵת וְזָהָב מִעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם
 פֶּה לָהֶם וּלֹא יִדְבְּרוּ עֵינֵיהֶם
 לָהֶם וּלֹא יִרְאוּ אֲזֻזִים לָהֶם
 וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֶת לָהֶם וּלֹא
 יִדְּיוּ וְיִדְּיוּ לָהֶם וּלֹא יִמְיִשּׁוּ
 רַגְלֵיהֶם וּלֹא יִהְיוּ לָהֶם
 יִרְגְּמוּ בְּגִידֵיהֶם וּבְמִוְהָבֵיהֶם יִהְיוּ

קשה מה ראו להבנים
 בתוך פיקי והלל פסיקי
 לך חסד וגו' ויל' לפי
 פוק לא לנו לא לנו לא
 לראשית והתהל' דברים
 חזר על פאמר קדם אליו
 בן תקנו מקדם ב פסוקים
 דיונו שפך חסד וגו' פסוק
 כי אכל את יעקב וגו' והיה
 זה לשני סיבות אחת אם
 להודיע כח הגדול לפרעה
 שאמר מי ה' אשר אשמע
 בקולו וגו' להענישם על
 שהכניעו לישראל גם עתה
 שפך חסד על הגוים אשר
 לא ידעו את ה' גם הרעו
 לישראל ואכלו את יעקב
 והוסיפו צרה שהקריבו בית
 המקדש וז' ואת נורו
 השמו אף על פי שאין אנו
 יאומין לזה מכל מקום עשה
 מען שמך הגדול והוא מה
 שאמר אחר כך לא
 לנו לא לנו
 סליק
 קצור ובה בסת'

והוא מקאמר ולא ידעו בנרעם
 והוא מצינו כינוי העין גלות
 כלפי מעלה ויל דמצינו רגיו
 גרון כלפי מעלה דכתיב כה
 הצור עולמים בלוד ברא
 העולם הבא ובהא ברא
 העולם הזה דכתיב אלה
 תולדו השמי והארץ בהברא
 כה ברא האת השמים והא
 הארץ והא הוא אחד משכו
 של רק בה על כן אמר דוד
 ע"ה בדבר השמים נעשו
 וברות פיו כל צבאם חרו אות
 הקליל ואינו אלא רוח והוא
 מאותיות הגרון חרו שאמר
 ולא ידעו בגרונם שאין שום
 פסל ומסכה יכול לעשו ככו
 בורא עולם שמוציא הגרון
 ה שאין בו נענוע הפה
 ואפילו אם נעשה בכישוף
 שנראה העין כמו שמדברת
 כפה אמר ה שאותיות הגרון
 אינה היא יכולה להוציא
 וכו' ותישב מן שאינו
 אומר כש ולא ידברו בלשונם
 אותיות הלשון אלה הוא
 בפלל פה להם ולא ידברו מה
 שאין כן באותיות הגרון וכו'
 עכ שומר פתאים ה' ר"ת
 שיה פזורה ישראל

עוֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בָּטַח
 בָּהֶם יִשְׂרָאֵל בָּטַח בֵּית עֶזְרָם
 וּמִגִּנֹּם הוּא בֵּית אֶהֱרֹז
 בָּטַחוּ בֵּית עֶזְרָם וּמִגִּנֹּם הוּא
 יִרְאֵי יִשְׂרָאֵל בָּטַחוּ בֵּית עֶזְרָם
 וּמִגִּנֹּם הוּא
 וְהִנֵּנוּ יוֹבֵרֵךְ
 אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל
 יוֹבֵרֵךְ אֶת בֵּית אֶהֱרֹז יוֹבֵרֵךְ
 יִרְאֵי יִשְׂרָאֵל קִטְנִים עִם הַגִּדּוֹלִים
 יוֹסֵהֵם עַל יָבֵם עַל יָבֵם וְעַל
 בְּנֵי יָבֵם בְּרוּכִים אַתֶּם לֵי
 עֹשֵׂה שָׁמַיִם

וְאֶרֶץ הַשָּׁמַיִם שְׁמַיִם לֵיהֶם
 וְהָאֶרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם לֹא
 הַמֵּתִים יִהְיֶה לְקֹדֶשׁ וְלֹא כָל
 יוֹדֵי דֹמִיָּה וְאַנְחֵנוּ נִבְרָר
 יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם
 חֲלֵל יְהוָה
 אֲרַבְתִּי
 יְשִׁמֵּעַ
 יְהוָה אֵת קוֹלִי תַחֲנוּנֵי בִי חֲטָא
 אֲזַנִּי לִי וּבִימֵי אֶקְרָא אֲסִפּוּ
 בִי חֲבֵלֵי מוֹת וּמִצַּר־שָׂאוֹל
 מִצַּחֲלוֹנֵי צָר הִוָּהֵב אֲמִינָה
 וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא

המלכות והללויה
 השמים ששפלו כחיותם
 קריתם מתים כמו שא"ל ז"ל
 ויסת תרח כחן אבל
 צדיקים עליהן נאמר כל
 הנשמה תהלל יה וכו'

דומה זה מלאך המות
 שנקרא דומה ולצ' כל ירד
 דומה סופי תיבת אליה אליה
 הנבוא לעתיד לבא הוא
 שוחט המלאך המות

אֲרַבְתִּי פִּחְמְדִי

אֶבְרָהָם מִלְטָה בְּבִשְׁי חֲנוּךְ
 יְהוָה וְעַד קוֹלָאֵהֶינּוּ מִרְחֹם
 שׁוֹמֵר פִּתְאִים יְהוָה רִלּוּתִי וְלִי
 יְהוָה שִׁיעֵשׁוּבִי בְּבִשְׁי לְמַנּוּחִי
 בִּי בִי יְהוָה גָּמַל עָלַי כִּי
 חָלַצְתָּ בְּבִשְׁי מִמוֹת אֶתְעֵינִי
 מִדְּמִיעַת אֶתֶר גְּלִי מִרְחִי
 אֶתְחַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת
 הַחַיִּים וְהָאֲמֵנִתִּי כִי אֶרְבֶּה
 אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵל אֲנִי אֲמַרְתִּי
 בְּחַפְזִי כָּל הָאָרֶץ כְּזָב
 אֲשִׁיב לִי כָּל
 תְּגִמּוֹלָהִי עָלַי

ענין וזמרתיה בהצני שמ
 עושה גבורות מי כמך חסין
 יה כי מלוחצו שמו יוד ה
 הוא כו והוא ככל השם של
 ארבע אותיות שכתב עני
 וזמרתיה וכן אם עונות
 תשאריה ה פי ועמוד

בֹּדֶם יִשְׁוּעוֹת אֲשֶׁר וּבְשֵׁם יְיָ
 אֶקְרָא בְּרִי לֵיָּהּ אֲשֶׁלֶם בְּגִדָּה
 בְּאֶלְכָּל עַמּוֹ וְיִקְרַב בְּעֵינֵי יְיָ
 הַמּוֹתֵה לַחֲסִידֵי וְאַנְיָבִי
 אֲנִי עֹבֵד אֲנִי עֹבֵד בֶּן
 אֲמִתּוֹ פִּתְחֵת לְמוֹסְרֵי קֶלֶךְ
 אֲזַכֵּחַ זִכְרוֹתֶיךָ וּבְשֵׁם יְיָ
 אֶקְרָא בְּרִי לֵיָּהּ אֲשֶׁלֶם
 בְּגִדָּה בְּאֶלְכָּל עַמּוֹ בְּחִצְרוֹת
 בֵּית יְיָ בְּתוֹכָבִי יְרוּשָׁלַם
 הַלְלוּהָ הַלְלוּ אֶתִּי בְּלֵל
 מִיָּם שֶׁבְּחִזְרוֹ בְּלֵל אֲמִיָּם
 גִּבּוֹר עַל־יְנֵי חֲסִידֵי וְאַמִּתִּיָּם

מזל טוב
לכבוד
פני פני
פני פני
פני פני
פני פני
פני פני
פני פני

ובשם
האגדה
אחד לשני
כי אם שנים
היה לשון

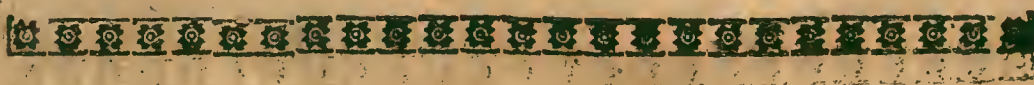
39

דור מדר
כבוד היה
מכאן

לעולם כל יום
הודו ליה בי טוב
לאמר בא ישראל
לאמרו בא בית אהרן כלל
לאמרו בא יראי ים כלל

מ
המצר קר אתי
יה עני
במרחב יה יה לי וללא אורא
מה יעשה לי אדם יה לי
בעזרי יאמי אראה בשמי
טוב לחסות ביה מבטוח
בארם טוב לחסות ביה
מבטוח בגדיבים כל אדם

עזי חסרת יה בנצי שש
עושה גבורות מי כסך חסן
יה כי מלוי חצי שמו יוד ה
דוא כל ודוא ככל השם של
ארבע אותיות חלו שכתוב
עזי חסרת יה וכן אם ענות
חשבר יה המי יעמוד

טַבְבוּנִי בַשֵּׁם יְיָ בִּי אֲמִילָם
טַבְבוּנִי גַם טַבְבוּנִי בַשֵּׁם יְיָ בִּי
אֲמִילָם טַבְבוּנִי בְּרַבּוּרִים
רוּעֵבוּ בְּאֵשׁ קֹדְצִים בַּשֵּׁם יְיָ
בִּי אֲמִילָם רַחֲמֵי רַחֲמֵי
לְגַבּוּלֵי עֲזָרָנִי עֲזִי וְזִמְרָת
וְחַדִּיחִי לִי לִישׁוּעָה וְקֹדֶרֶת
וְיִשׁוּעָה בְּאֶחָדֵי צַדִּיקִים
יְמִיץ יְיָ עֲשֵׂה חֵיל וּמִיץ יְיָ
רִמְיָה וּמִיץ יְיָ עֲשֵׂה חֵיל
לֹא אֲמִיז בִּי אֶחָד וְאֶסַּפֵּר
מִעֲשֵׂה יָדַי וְיִסּוּר וְיִסְרָנִי וְיָה
וְלִמְיָתִי לֹא נִתְּנָנִי בְּתַחֲלוֹלִי

את האם עשה ח' לשון תורה
כמו ועשה את צפניה

בר

שֶׁעָרִי צֶדֶק אֲבָא בִּם אֹדֶרֶה

וְהוּא זֶה הַשֶּׁעַר לִי צְדִיקִים

יִבְאֹבוּ אֹדֶרֶה בִּי עֲבִיתָנִי

וְהִתְהִי לִי לְשֹׁדְעָה אֹדֶרֶה

אֲבֹן מִצֵּטֶר הַבִּזְנוֹת וְהִתְהִי

לִרְאֵשׁ פִּנֵּה אֲבֹן מִצֵּטֶר

וְהִתְהִי זֶה הַיָּמִן מִלֵּא

בְּעֵינֵינוּ מִצֵּטֶר זֶה הַיָּמִן עֲשֵׂה

זֶה הַיָּמִן לֵאמֹר וְנִשְׁמַחֲהוּ בִּי זֶה

הַיָּמִן לֵאמֹר הַיָּמִן לֵאמֹר

הַיָּמִן לֵאמֹר הַיָּמִן לֵאמֹר

הַיָּמִן לֵאמֹר הַיָּמִן לֵאמֹר

הַיָּמִן לֵאמֹר הַיָּמִן לֵאמֹר

איתא במדרש כשהאקו ישי
בא בימים ונולדו לו כל בעי
לבר מדוד וכעס עס אשתו
לשכב עמה במטה ודבר עס
בחורה אחת לכול ולכא
במטתו כלילה והלכה הנערה
וספרה לאשתו כדברי האלה
לכי מלכה נפשך ושכבי
במטתי ואני אשכב במטתך
ויהי כלילה ויבא ישי למטת
הנער ופצא שם אשתו ושכב
עמה והיתה ממנו וילדה דוד
והיה כל העולם סבורי שונת
אשת ישי גם ישי חשדה
וישנאה ויכו הנער מאוד ולא
נתנו ליהדות עס אחיו ונתנו
להיות עס הרועים שבשרה
בקין ובחורף וכשבחר לו
הק"ה ליהדות מלך על
ישראל ענתה אפו ואמרה
אודך כי עניתני ותהי לי
ליושעה כי עד הנה היתי
שנואה ונחשדתי לזונה בפני
כל דוד פתח ואם אכן מאסו
הבנים היתה לראש פנה
שער הנה היתי בו ושפל
פכל אחיו ועבשו נהגדלתי
ונמסחתי על כולם וישע
עצמו פתח ואמר מאת ה'
היתה זאת היא נפלאות
בעינינו שחשבתיו זה לבן
זנותים ושמואל הנביא שבא
לפשוו פתח ואמר זה היום
בו לכן כתב וישע הוליד
את דוד לפי שהיו מסופקים
אם הוליד אם לא כי ע

אמ
אמ
אמ

ברך ד

פבאים בקורים לרשלים
בוריות ולא כעלתיס

א י ב ר כ ב ו כ מ מ ב י ת י א
א י א ו י א ר ל נ ו א ס ר ו ד ת
ב ע ב ו ד ת מ ע ר ק ר ב ו ת ח מ ו ב ת
א י א ת ר ו א ו ר ד א ר
א ר ו מ מ ר א ר ו ד ו ל י א ב י
ט ו ב ב י ל ע ו ל מ ח ס ר ו ד ו

ברוך דכא העלמים ככות
המקדש אומרים לאנשים
המבואים בבירים ברככם
סבית יי שתבואו לכאן
בשלו אמרו להם השם שעו
לט עד כאן הוא יאיר לט
יותר אסרו תג שהביא עמם
פרות וכבשים לחגיג קלבן
פסח והיו רבים שקשת ער
המובת

י א ח י נ ו ע ל כ ל מ ק ש י ר
ו ח ס ר י ד צ ר י ק ו מ ע ו ש י
ר צ ו נ ר ו כ ל ע מ ו ד ב ו ת י ש ר א ל כ ר נ ה י ו ד ו ו י ב ר ב ו
ו י ש ב ח ו ו י פ א ר ו ו י ע ר י צ ו ו י ק ד י ש ו ו י מ ל י כ ו א ת
ש מ ד מ ל ב נ ו ב י ל ר ט ו ב ל ח ו ר ד ו ת ו ל ש מ ר נ א ח
ל ז מ ר ב י מ ע ו ל מ ו ע ר ע ו ל מ א ת ח א

וביהושע בן לוי אשר הני
כו הרו כנגד כו דורות
שפרא לה תקפה בעולם
ולא נתן להם תורה חן אות
ברחמים ע"כ גמרא בע"פ

ל י א ב י ט ו ב
ב י ל ע ו ל מ

דְּחִזְקוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים בָּלֶחַ
 דְּחִזְקוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים בָּלֶחַ
 לַעֲשֹׂה נֶפֶל אֶת־גִּדּוּלָתָא לְבָרִי בָלֶחַ
 לַעֲשֹׂה חֲשִׁמּוּיָם בְּתַבּוּנָה בָּלֶחַ
 לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמַּיִם בָּלֶחַ
 לַעֲשֹׂה אוֹרִים גִּדּוּלִים בָּלֶחַ
 אֶת־חֲשִׁמּוּשֵׁי לְמִמְשִׁלָּה בִּיזוֹם בָּלֶחַ
 אֶת־חִירָחוֹב בְּבָבִים לְמִמְשִׁלּוֹת
 בְּלִילָה בִּי לַעֲוֹלָם חֲסִדִּי
 לְמִבֵּה מִצַּרִּים בְּבִבְרִיָּהם בָּלֶחַ
 וַיִּצַּע יִשְׂרָאֵל מִרְחוֹבָם בָּלֶחַ
 בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעֵי נְטוּיָה בָּלֶחַ
 לְגִזְרֵי סוּתָא לְגִזְרֵי בָלֶחַ

פלח

והעביר ישראל בתוכו

פלח

וביער פרעה וחילו ביום סוף

פלח

למודלד עמו במדבר

פלח

למכה מלכים גדולים

פלח

והחרוה מלכים אדירים

פלח

לטיחוד מלך האמורי

פלח

ולעז מלך הבשן

פלח

ונתן ארצם לנחלה

פלח

בתלה לישראל אעבד

פלח

שבשם בנוזבר לנו

פלח

ויפרקנו מיצרנו

פלח

בויתן לחם לבל בשן

פלח

הורדו לארשמים

רַבְּנֵי צְדִיקִים בֵּית לִישָׁרִים
נֹחַ תְּהִלָּה

שִׁמְרֵי

כֹּל חַי תְּבַרֵךְ אֶת שִׁמְרֵי
אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ בָּל בְּשַׁר תִּבְרָא
וְתַרְוָמָם זִכְרָה מֶלֶךְ בְּנוֹתָמִיד
מִזְרָעוֹלָם וְעַר רֵעוּלָם
אֶתֶר אֵל וּמִבְלַעֲרֵי אֵיז
מִלֵּךְ גֹּאֲלֵי וּמוֹשִׁיעֵי פִדְיָה
וּמִצִּיל מִבְּרָגֶס וּמִרְחָם
בְּכֹל עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵיז

לְנוּ מֶלֶךְ אֱלֹהֵינוּ אֵל
 הָרַשְׁוֹנוֹת וְהָאֲחֵרִים אֵל
 מֶלֶךְ בְּרִיּוֹת אֲרוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת
 וְהַמְּחַלֵּל בְּרַב הַתְּשַׁבְּחוֹת
 וְהַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד *
 וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים וְיֵאָחֵז
 לְאִיּוֹנוֹם וּלְאִיִּישׁוֹת הַמִּעֲזוֹר
 יִשְׁנִים וְהַמִּקְיִין רֵד וּמִיָּם
 וְהַמִּשֵּׁחַ אֶל מִיָּם וְהַמִּתְנִיר
 אֶסְוִרִים וְהַסּוֹמֵךְ בְּיָבֵשׁ
 וְהַזּוֹקֵף בְּסוֹפֵי קֶרֶן לְבָרֵךְ
 אֶתְנוּ מִיְּדֵי אֱלֹהֵינוּ מִלֵּא
 שִׁירָה בְּיָם וּלְשׁוֹנֵינוּ בְּחַמּוֹ

אלו פיו כו' ואם תאמר
 והא כתיב והים אינו מלא
 זה פתרונו והים אינו מלא
 שלא יוכל להחזיק מים יותר
 לפי שבכל מקום אשר
 התולים הולכים שם הם
 שבים ללכת לפיכך מחזיק
 מים לעולם

אֵלֶיךָ וְשִׁפְתֹתַי נִפְתָּח בְּמִרְחֹב
רִקִּיעַ וְעֵינַי בְּשָׁמַיִם וְיָדַי
נִפְתָּח בְּבִשְׂרֵי שָׁמַיִם וְיָדַי
בְּאֵלֹהֵי אֵיזֶן אֲנִי מִשְׁכִּי קִים
לְחֹדְרוֹת לֵךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַל
אֲבוֹתֵינוּ וְלִבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ
עַל אֵלֹהֵי מֵאֻלָּהֵי אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים
הַטּוֹבֶת שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ
וְעִמָּנוּ מִמִּצְרַיִם וְאַלְהֵינוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדֶיךָ
פְּרִיחָנוּ בְּרַעְיוֹנֵנוּ וּבְשִׁבְעַת
כָּל כִּלְתָנוּ מִיָּד רַבֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ

וּמִרְבֵּר מִלְּטָתָנוּ וּמִחַלִּים
 רַעִים וְנֶאֱמָרִים לִי תִבְנוּ עֵת
 הַנֶּחָ עֲזֹר וְנִרְחַמֶּיךָ וְלֹא
 עֲזָבוּנוּ חֲסִידֶיךָ אֱלֹהֵינוּ וְאַל
 תַּטְשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְבִצָּה עַל
 בְּנֵי אֲבִירִים שִׁפְלֹת בְּנֵי זָרוֹת
 וְנִשְׁמֹר שְׁנֵיכֶם בְּאֶפְיָנוּ
 וְלִשְׁוֹךְ אֲשֶׁר שָׁמַת בְּפִינוּ
 חַן חֵם יִזְרֹךְ וְיִבְרַךְנוּ וְיִשְׁבַּח
 וְיִבְאַרְךָ וְיִרְחַמֶּם וְיַעֲרִיצֵם
 וְיִקְרִי שֵׁם יְיָ מִלִּיכֹה אֶת שְׁמִיךָ
 מִלְּבָנוּ בִּי כֹל פֶּה לֵךְ יִזְרֹחַ
 וְכָל לִשְׁוֹךְ לֵךְ תִּשְׁבַּע וְכָל
 בֶּרֶךְ לֵךְ תִּבְרַע

וליתנו כמו הנחתנו
 פורח עני לפרוס לשון
 מסוק הוא ארוססך כי
 דליתנו

חן חם במטריה מאה ורסו
 למאה ברכות שחיי כל אדם
 לושר בכל
 יום

וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה
וְכָל לִבָּבוֹתֶיךָ אֶחָד וְכָל
קֶרֶב וּלְבַיִת יִזְמִיר לְשִׁמְךָ
בְּרַבֵּר שִׁבְתְּךָ בְּכָל עֲצָמוֹתַי
תֹּאמִר נָהֵי יְיָ מִי בְּמִוֶּדֶר מִצִּיל
עָנִי מִחֹזֶק מִיָּמִינוּ עָנִי וְאֶבְיֹן
מִחֹזְלֹי מִיָּד מִיָּד לֵךְ וּמִי
יִשְׁוֶה לְךָ וּמִי יַעֲרֹךְ לְךָ הֵא
חֹזֶק וְלֹא חֲבֹר וְחֲבֹרֵי אֵל
עַל יְיָ קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ
נָהֵל לְךָ וְנִשְׁבַּחְךָ וְנִפְאֶרְךָ
וְנִבְרַךְ אֶת שֵׁם קוֹרְשֶׁךָ תֵּלְמִי
לְדוֹר בְּרִי נִבְשֵׁי אֶת יְיָ
וְכָל קֶרֶב אֶת שֵׁם קוֹרְשֶׁךָ

הַאֲבֵת עֲצָמוֹת עֵזֶר הַגִּדּוֹל
בְּבִבּוֹר שִׁמְרֵי הַגִּבּוֹר לְבַצֵּחַ
וְהַגִּבּוֹר בְּנוֹרָא וְתִידֵי הַמִּקְלָר
הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשְׂא
שׁוֹכֵן עַד מִרְהוֹם וְקָדוֹשׁ
שִׁמּוֹ וְכִבְרֵתוֹ בְּרִנְיָ צְרִיקִים
בֵּית לִישָׁרִים בְּאֹהֶת הַקְּלִיָּה
בְּבִי יִשְׁרִים תִּתְחַלֵּל
וְכִבְרֵי צִרְיָקִים תִּתְבַּרֵּךְ
וְכִלְשִׁידֵי חֲסִידִים תִּתְרַדְּמִים
וְכִקְרֵב קִדּוּשִׁים תִּתְקַדֵּשׁ

ארבעים תיבות עד פסוק
נגד הערה שנתן לארבעים
זו

במקהלות רבבות עמוד בית ישראל כרמה
יתברך שִׁמְרֵי מַלְכֵנוּ בְּכָל דְּרוֹרָה שֶׁכֵּן
חֹזְכֵת בִּלְהִיצוּרִים לְכַנֵּד יָם אֲחִינוּ וְאֵלֵינוּ
לְהוֹדוֹת לְהִלָּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְחַזְּמֵם לְהַדִּיר
לְבִרְרָה לְעִלְהוֹלָלָהּ עַל כָּל רִבְרֵי שִׁירֵהוּ

וְתִשְׁבְּחוּ דָּוִד בֶּן יִשִׁי עַבְדְּךָ מִשִּׁיחֶךָ ו
יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְכֵנוּ הָאֱלֹהִים מֶלֶךְ
הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ בִּי
לְדָנְאָה וְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַח
הַלֵּל וְזִמְרָה וְעוֹז וּמִן מִשְׁלַח נִצְחָה לְהַגְבִּירָה
תְּהַלְלֶנָּה וְתַפְאֶרֶת קִרְשָׁהּ וּמַלְכוּת כְּדֹת
וְהוֹדָאוֹת מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם בְּהוֹדָאתָ יָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הַגָּדוֹל בְּתִשְׁבַּחְתָּ אֶתְּהוֹדָאתָ אֶתְּהוֹדָאתָ
הַבּוֹחֵר בְּשָׂרֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֱלֹהֵי הָעוֹלָמִים

וְיִהְיֶה בְּחַצֵּי הַלֵּיל ו

אמר מהר"ל פשמיים אז
רוב נסים ואומץ גבורתו
אין אומר אחרים וירי בחצי
הלילה ולא נאמר זבח פסח
רק בהתחלת אופרים

רֹב נָסִים חֲבִי

אז

חֲבִי אֶתְּבַדֵּךְ

בְּרֹאשׁ אֲשֶׁר מוֹדֶת זֶה הַלֵּיל

אנחנו

גַּרְעֵיךָ בְּצַחְתּוֹ בְּנִחְלָק לִי

וְיִהְיֶה בְּחַצֵּי הַלֵּיל

לִילָה

אבימלך

דְּנִתָּה מֶלֶךְ גִּרָר בַּחֲלוֹם

לכן

הַלֵּילָה הַבַּחֲרֵת אֶרְמִי

יעקב

בְּאֵמֶשׁ לִילָה וַיֵּשֶׁר יִשְׂרָאֵל

לֹא וַיִּזְכֹּר לֵלֵךְ לֵילָה וַיְהִי פָּחַד

זרע בבורי ברתוס חלילה

מחצת בחצי הלילה חילם

לא מיצאו בקומים בלילה

ט יסתגור חרושת סלית סיסרא

בבובי לילה ויהי פחצי חלילה

זעז מחרה לנופה אורי סנחרב

חובשת פתיו בלילה ברע

בלומיצבו באשוח לילה בלטשצר

לאיש חמורת בגלה רז חזות דניאל

לילה ויהי פחצי חלילה מי שתבר

בבלי קורש נהרג בו לילה בלטשצר

בזשע מבור אריות פורת דניאל

ליל

בעתותי לילה שנה נטר

חמ

אגני ובתב ספרים כלילה

אשוד

ויחי בחצי הלילה עזרתה בעתך

עליו בנדר שנת לילה פור

אז

תדרודר לשומר מה מלילה

צרח בשומר ושה אתה

בקר וגם לילה ויחי בחצי הלילה

קרוב יום אשר הוא לא יום

ולא לילה רם הורעבי לך

היום ולך הלילה שומרים

הפקד לעירך כל היום ובכל

הלילה תאיר באור יום

חשבת לילה

אֶרְמִיָּהּ
בְּבוֹרֵתֶיךָ
הַפְּלֵאָה

בַּפֶּסַח בִּרְאשׁ כָּל מִזְעֵדוֹת
נִשְׁאַת בַּפֶּסַח וְגִלְיָה לְאַזְרָחִי

אברהם

חֲצִוֹת לַיֵּל פֶּסַח וְאִמְרָתָם זֶכֶח פֶּסַח

רִלְתִּיזֵר פֶּקֶת בְּחֹס חֲיוֹם

אברהם

בַּפֶּסַח הַסֵּעִיר נִדְצָצִים

אברהם

עֲנִית מִצֹּת בַּפֶּסַח וְאֵל

חֲבִקָה רֵץ זֶכֶר לְשֹׁר עֶרֶךְ

אברהם

בַּפֶּסַח וְאִמְרָתָם זֶכֶח פֶּסַח וְזֹעֲמִיד

לוט

סֶדֶד מִנֶּסֶד וְלֹחֶטֶט בְּאֵשׁ בַּפֶּסַח

חֲלֵץ לֹט מִחֶם זִמְצֹת

אָבֵה בֶּקֶץ פֶּסַח וְטֹאטֵא תֵּה

מִצֵּדִים

אֶרְמִית מִוֶּה וְנֹהֶה בַּעֲבֵרָה

וּבִפֶּסַח וְאָמַרְתֶּם זִכְרוּ פֶּסַח וְיֵה

רֹאשׁ כָּל אֹחַז מִוְהִצֵּת בַּלִּיל

שְׁמִינֵר פֶּסַח וְכִּבִּיר עַל פֶּן

בְּבֹר פֶּסַח וְתִתְּבִרָם פֶּסַח

לְבִלְתִּי תִתְּ מִשְׁחֵי תִתְּ לְבִנְיָא

בִּימֵי יְהוֹשֻׁעַ

וְאָמַרְתֶּם זִכְרוּ פֶּסַח וְיֵה

בִּימֵי גִדְעוֹן

מִי סָגַרְתָּ סָגַרְתָּ בַּעֲתוֹתֵי

בִּן יוֹאָשׁ

פֶּסַח וְנִשְׁמִדְתָּ מִדֵּינָא בִּצְלִיל

סִנְחֵדֶן

שְׁעוֹרֵי עֹמֶר פֶּסַח וְשׁוֹרֵם

מִשְׁמֵי פֶגֶל וְלֹד בִּיקֶר וְקוֹד

פֶּסַח וְאָמַרְתֶּם זִכְרוּ פֶּסַח וְיֵה עוֹד

היום בנב לב למוד ער געה
 עונת פסח | פסור בתבה
 לקעקע צול בפסח | צבה
 הצבית ערור השקחז בפס
 ואמר תסזכח פסח | קהל בגסה
 הרסה צום לשלש בפסח |
 ראש מבית רשע מחצת
 בעץ חמישים בפסח | שתי
 אלה רגע תביא לעוצית
 בפסח | תעוז ירד ותרום
 ומיגד כליל התקור שחגפס
 לו באהבי לו יאה
 אריר במילובה

כימי
 בלטשור

29

אסתר

המז

ולך יש כאן "נדר זרקעים
 וי'ס זפעשים לך ולך גרז'
 נוכחי לכת כל'ס צמחן
 וזימי השבועה שהכל לך
 ואחה מישל בכל רשבעה
 מלכים יט שמלכו על כל
 העולם כלו ומלך הפשוט
 מלך הסמלי והק'בה ית על
 כל המלכו מלך וזה מלכות
 כל המלכים לך היא שנאמר
 והוא מהערי מלכין ומקיס
 מלכין וכו'

בחור

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל

לך ולך ולך בי לך ולך אה לך ולך יא המומלכה

פי לונצא. פי לונצא. | רגול במילוכה

הדרה בהלכה דייקני יצמרה

לֵךְ לְהוֹלִיךְ בִּי לִדְגָא:

הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמְרֵנוּ וְיִשְׁכְּלֵנוּ וְיִשְׁמְרֵנוּ וְיִשְׁכְּלֵנוּ

לך | לְבִילְתִּי לִי צָאָה | יְחִיד בְּמִלְחָמָה

בְּבֵיר סֶהֱלָבָה לְמוֹדֵי זְמַנָּה

לד. לך ולך. פילונטא. מלך במלכות

הַיְיזְבֵּל הַמִּלְכִּי הַמִּשְׁלֵּל הַמִּשְׁלֵּל הַמִּשְׁלֵּל

לך לכולך בי לוצקה עניו במילוכה

פֹּדֶה בְּחַלְבָּה צִרְיָקִיד יִצְמִיר

לד , לבדל , פילו גאד , פילו גאד

קָדוֹשׁ בְּמִלּוּכָה רַחוּם בְּחֶלְכָּה

שֶׁנֶּאֱמָר יֵאֱמָר לָךְ לֵב וְלֵב בִּילּוּנָה

תִּקְיָה בְּמִלּוּכָה וְתִדְמִי בְּחֶלְכָּה

וְתִמְיִי יֵאֱמָר לָךְ

לֵב וְלֵב בִּילּוּנָה לֵב אֶחָד לֵב יָא חֲמִיּוּלָה בִּילּוּנָה
בִּילּוּנָה

לְשֹׁנָה חֲבָא בִּירוּשָׁלַם

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא

פְּרִי הַגֶּפֶן

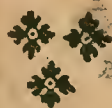
בְּאֵלֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן וְעַל
חֲנוּכַּת הַשֵּׁד וְעַל אֶרֶץ הַמִּדְבָּה טוֹבָה וְרַחֲמֵי שְׂרָצִית
וְהַנְּחִלָּה לְאֲבוֹתֵינוּ לְאֲכֹל מִפְּרִיָּהּ וּלְשִׁבּוּעַ מִטּוֹבָהּ
רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יִירוּשָׁלַם
עִירְךָ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ וְעַל מִזְבִּיחֶךָ וּבְנֵי יִירוּשָׁלַם עִיר
קֹדֶשְׁךָ בְּמִחְרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ בְּהוֹשָׁמָה נֹכַח כְּתוּבָה בִּי
אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מִטְּבַל בְּאֵלֵינוּ עַל הָאָרֶץ וְעַל פִּירוֹתֶיהָ

חֶסֶד טָהוֹר כֶּסֶד
בְּהַלְכֵךְ בְּכָל

מִשְׁפָּט וְדָקָה בְּאִשְׁרֵי זְכוּיָם
לְשֹׁרֵר אֹתוֹ בְּזִיכָה לַעֲשׂוֹתוֹ
וְדָר שׁוֹבֵךְ מֵעֲדָנָה קוֹמִים קָהֵל
מִי מִנָּה קָרֵב נָהֵל נִטְעֵי בָנָה

פְּדִיִּים לַעֲצִיז בְּחַנָּה

דִּיר חֹלַי יִבְנֶה בֵּיתוֹ

בְּקָרָם בְּמִתְחַדֵּם בִּימֵינוּ

בְּקָרָם אֵל בֵּית אֵל בֵּית בֵּיתוֹ בְּקָרָם

בְּחֹרֶם גְּדוֹל וְגִבּוֹר חֲדָר וְחֵיק

וְדָר חֲסִיד וְטָהוֹר וְיָחִיד וּבִירָה

לְמֹדֵי מֶלֶךְ בְּאֹרֶם סִגִּיב עֲזָרָה

פזרה צדיק קדוש רחום שרי תקיפה

בליל שני דסידר

ספירת העומר אל תשכח לדבר : פן יקצוק השומר

גון דער מנעם נאכט פון סידר : וואס נאך זון היבן צו צילן דען עזר :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על ספירת עומר שחיוס :
יום אחר בעומר :

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואהי אבותי שיכנה בית המקדש
במהרה בימינו ותן הללנו בתורתך :

אלמעכטיגער גוטנוץ בויא רייך טמעפל שידר : אלז שיד
אין אלז שיד אין אנדערן טאגן שידא : נון בויא נון בויא
נון בויא רייך טמעפל שידא : יוא שידא :

כ	רמהדציג	גאט	ג	רעכטר	גאט	ך	עמהפטיג	גאט
ה	זבער	גאט	ך	וידריג	גאט	ך	ענפטר	גאט
ח	עניטר	גאט	ט	רויטר	גאט	ו	זר	גאט
ב	רעפטיג	גאט	ל	עבריד	גאט	מ	עכטיג	גאט
ג	אמהפטיג	גאט	ס	יסער	גאט	ע	יביג	גאט
פ	ארבטצומה	גאט	ץ	ארטער	גאט	ק	נאליכר	גאט
ך	ייטר	גאט	ש	ער	גאט	ת	וא גישט	גאט

אין ניםעכט מין בוז בויא רייך טמעפל שידא : אלז שיד : אנאלז באלד אין
אנדערן טאגן שידא : יוא שידא : נון

אחר מיי יודע

אחר אני יודע : אחר אלהינו שבשמים ונאריך
ראש וייש איר : אהרע אישט אנדער הער גאט : דער
דא לעכט : אנדער דא שוועסט : אים הימל אנד
אל איהר דער ערד :

שנים

מיוזרעו שנים אני יזרעו שני לחות
הברית אחרי אלהינו שבשמים ובארץ

צויה

אנב ראש אישט אבר מער אנב ראש זעלביג ווייט
אנב צוואטאבל מאיזיש אייניג וכו

שלשה

מיוזרעו שלשה אני יזרעו שלשה
אבות שני לחות הברית אחרי אלהינו

דרויא

אנב ראש אישט אבר מער אנב ראש זעלביג ווייט
אנב דרייא זיין דער פעטער צוואטאבל מאיזיש
אייניג וכו

ארבע

מיוזרעו ארבע אני יזרעו ארבע
אמהות שלשה אבות שני לחות הברית

פיר

אנב ראש אישט אבר מער אנב ראש זעלביג ווייט
פיר זיין דרייא זיין דער פעטער צוואטאבל מאיזיש
אייניג וכו

חמשה

מיוזרעו חמשה אני יזרעו חמשה
חומשי תורה ארבע אמהות שלשה
אבות שני לחות הברית אחרי אלהינו

פינף

אנב ראש אישט אבר מער אנב ראש זעלביג ווייט
פינף זיין דער ביכער פיר זיין דער מיטער דרייא
זיין דער פעטער צוואטאבל מאיזיש אייניג וכו

ששה

מיוזרעו ששה אני יזרעו ששה סררי
משנה חמשה חומשי תורה ארבע
אמהות שלשה אבות שני לחות הברית אחרי אלהינו

זעקש

אנב ראש אישט אבר מער אנב ראש זעלביג ווייט
זעקש זיין דער לערנענא פינף זיין דער ביכער
פיר זיין דרייא זיין דער פעטער צוואטאבל מאיזיש
אייניג וכו

שבעה

מיוזרעו שבעה אני יזרעו שבעה ימי
שבת ששה סררי משנה חמשה
חומשי תורה ארבע אמהות שלשה אבות שני
לחות הברית אחרי אלהינו

דאז איז אבר מער און דאז זעלבט ווייט איך • אכט זיין דער בישנידונג • זיבן זיין דער פיערונג • זעקס זיין דער געטלעך • צוויי זיין דער ביקע • פיר זיין דער מיט דער זיין דער פקע • צוויי זיין דער טאבל מאניש • אישט אונז דער גאט •

שמינה

מי יודע שמינה אני יודע שמינה ימי מילה

שבעה ימי שבתא • ששה סדר • משנה חומשי תורה • ארבע אמהות • שלשה אבות • שני לחות חברות • אחד אהינו שבשמים ופארוי

אכט דאז איז אבר מער און דאז זעלבט ווייט איך • אכט זיין דער בישנידונג • זיבן זיין דער פיערונג • זעקס זיין דער געטלעך • צוויי זיין דער ביקע • פיר זיין דער מיט דער זיין דער פקע • צוויי זיין דער טאבל מאניש • אישט אונז דער גאט •

תשעה

מי יודע תשעה אני יודע תשעה ימי לילה

שבתא • ששה סדר • משנה חומשי תורה • ארבע אמהות • שלשה אבות • שני לחות חברות • אחד

ברוך דאז איז אבר מער און דאז זעלבט ווייט איך • אכט זיין דער בישנידונג • זיבן זיין דער פיערונג • זעקס זיין דער געטלעך • צוויי זיין דער ביקע • פיר זיין דער מיט דער זיין דער פקע • צוויי זיין דער טאבל מאניש • אישט אונז דער גאט •

עשרה

מי יודע עשרה אני יודע עשרה ימי לילה

שבתא • ששה סדר • משנה חומשי תורה • ארבע אמהות • שלשה אבות • שני לחות חברות • אחד

צעהן דאז איז אבר מער און דאז זעלבט ווייט איך • צעהן זיין דער בישנידונג • צעהן זיין דער פיערונג • צעהן זיין דער געטלעך • צעהן זיין דער ביקע • צעהן זיין דער מיט דער זיין דער פקע • צעהן זיין דער טאבל מאניש • אישט אונז דער גאט •

אחד

עשר מי יודע אחד עשר אני יודע אחד עשר בוכבדיה

אחלה אכט דאז איז אבר מער און דאז זעלבט ווייט איך • אכט זיין דער בישנידונג • זיבן זיין דער פיערונג • זעקס זיין דער געטלעך • צוויי זיין דער ביקע • פיר זיין דער מיט דער זיין דער פקע • צוויי זיין דער טאבל מאניש • אישט אונז דער גאט •

שנים

עשר מי יודע שנים עשר אני יודע שנים עשר בוכבדיה

צוועלף דאז איז אבר מער און דאז זעלבט ווייט איך • צוועלף זיין דער בישנידונג • צוועלף זיין דער פיערונג • צוועלף זיין דער געטלעך • צוועלף זיין דער ביקע • צוועלף זיין דער מיט דער זיין דער פקע • צוועלף זיין דער טאבל מאניש • אישט אונז דער גאט •

שלשה

עשר מי יודע שלשה עשר אני יודע שלשה עשר בוכבדיה

דריי ציהן דאז איז אבר מער און דאז זעלבט ווייט איך • דריי זיין דער בישנידונג • דריי זיין דער פיערונג • דריי זיין דער געטלעך • דריי זיין דער ביקע • דריי זיין דער מיט דער זיין דער פקע • דריי זיין דער טאבל מאניש • אישט אונז דער גאט •

חר גריה | חר גריה | רובין אבא בתרי זוי | חר גריה

חר גריה

ואתה

שונרא | ראכלה לגריה | רובין אבא | בתרי זוי |
חר גריה חר גריה

ואתה

בלבה | נשר לשונרא | ראכלה לגריה | רובין אבא
בתרי זוי חר

ואתה

הוטרנה | והבה לבלבה | נשר לשונרא | ראכלה לגריה
רובין אבא | בתרי זוי חר | כו

ואתה

נורא | ושרה להוטרנה | והבה לבלבה | נשר לשונרא
ראכלה לגריה | רובין אבא | בתרי זוי חר | כו

ואתה

מיה | וכבה לבנורא | ושרה להוטרנה | והבה לבלבה |
נשר לשונרא | ראכלה לגריה | רובין אבא | בתרי
זוי | חר גריה |

ואתה

תורא | ושתה למיה | וכבה לבנורא | ושרה להוטרנה |
והבה לבלבה | נשר לשונרא | ראכלה לגריה | רובין
אבא | בתרי זוי | כו

ואתה

השוחט | ושתה לתורא | ושתה למיה | וכבה לבנורא
ושרה להוטרנה | והבה לבלבה | נשר לשונרא | ראכל
לגריה | רובין אבא | בתרי זוי | חר | כו

ואתה

מלאך המות | ושתה לשוחט | ושתה לתורא | ושתה
למיה | וכבה לבנורא | ושרה להוטרנה | והבה לבלבה
נשר לשונרא | ראכלה לגריה | רובין אבא | בתרי זוי | כו

ואתה

הקבה | ושתה למלאך המות | ושתה לשוחט | ושתה
לתורא | ושתה למיה | וכבה לבנורא | ושרה להוטרנה |
והבה לבלבה | נשר לשונרא | ראכלה לגריה | רובין
אבא | בתרי זוי | חר | כו

איין ציקליין | איין ציקליין | דאז האט גיקופט ראש פעטדליין | אום
צווייא שילונג פפענטג איין ציקליין | איין ציקליין |

דא

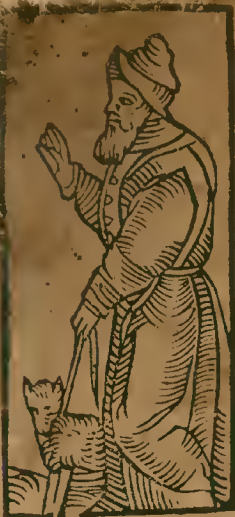
קאס דאז קעצליין | אום אש דאז ציקליין | דאז דא האט גיקופט מיין פעטדליין | אום צווייא
שילונג פפענטג | איין ציקליין | איין ציקליין |

דא

קאס דאז הינסליין | אום כיש דאז קעצליין | דאז דא האט געעשן דאז ציקליין | דאז דא האט
גקופט מיין פעטדליין | אום צווייא שילונג פפענטג | איין ציקליין | איין ציקליין |

דא

קאס דאז שטעקליין | איין שלט דאז הינסליין | דאז דא האט געבלישן דאז קעצליין | דאז
דא האט געעשן דאז ציקליין | דאז דא האט גיקופט מיין פעטדליין | אום צווייא שילונג
פפענטג | איין ציקליין | איין ציקליין |

האט דאס פיינלייך איין דער ערשט דאס שטעקליך דאס האט געשלאגן דאס הינטלייך האט געזיין דאס קעגן
 דאס האט געזיין דאס צווייט האט געקויפט מיין פערטלייך אום צווייט שילונג פפעטונג איין ציקליין איין ציקליין

קאס דאס וואסערלייך און פאר לעשט דאס פיינעלייך האט פאר ברענט דאס שטעקלייך האט געשלאגן דאס הינטלייך האט
 געזיין דאס קעגןלייך האט געזיין דאס ציקליין האט געקויפט דאס פערטלייך אום צווייט שילונג פפעטונג איין ציקליין איין ציקליין

קאס דער אקשן אונט אונט אונט דאס וואסערלייך האט פאר לעשט דאס פיינעלייך האט פאר ברענט דאס שטעקלייך האט
 געשלאגן דאס הינטלייך האט געזיין דאס קעגןלייך האט געזיין דאס ציקליין האט געקויפט דאס פערטלייך אום צווייט
 שילונג פפעטונג איין ציקליין איין ציקליין

קאס דער שוועט אונט שוועט דען אקשן האט געשלאגן דאס וואסערלייך האט פאר לעשט דאס פיינעלייך האט פאר ברענט דאס
 שטעקלייך האט געשלאגן דאס הינטלייך האט געזיין דאס קעגןלייך האט געזיין דאס ציקליין האט געקויפט דאס פערטלייך
 אום צווייט שילונג פפעטונג איין ציקליין איין ציקליין

קאס דער מלאך המות אונט שוועט דען שוועט דען אקשן דאס וואסערלייך האט פאר ברענט דאס שטעקלייך האט
 געשלאגן דאס הינטלייך האט געזיין דאס קעגןלייך האט געזיין דאס ציקליין האט געקויפט דאס פערטלייך אום צווייט
 שילונג פפעטונג איין ציקליין איין ציקליין

קאס אונט ליכר הער גאט אונט שוועט דען מלאך המות דער דאס וואסערלייך האט פאר ברענט דאס שטעקלייך האט
 געשלאגן דאס הינטלייך האט געזיין דאס קעגןלייך האט געזיין דאס ציקליין האט געקויפט דאס פערטלייך אום צווייט
 שילונג פפעטונג איין ציקליין איין ציקליין

משקל מרובע הוא חוגר חוץ מדלת וסוגר:

תם ונשלם בזם בפא אדר חשני שן לפק עי

הרה בצלאל בר מרדכי בהן

שלמה בר מרדכי הבהן

בהן

